

**KAPELLÁRÓ GOTTLIEB LEPKÉSZETI MUNKÁSSÁGA,
KÜLÖNÖS TEKINTETTEL AZ 1905-1920 KÖZÖTTI
GYŰJTŐÉVEK FAUNAJEGYZÉKÉRE
(LEPIDOPTERA: MACROLEPIDOPTERA)**

BEKŐ TAMÁS

Magyar Nemzeti Levéltár Zala Megyei Levéltára
H-8900 Zalaegerszeg Széchenyi tér 3.
E-mail: bekotamas76@gmail.com

BEKŐ, T.: *The lepidopterological work of Gottlieb Kapelláró, with special regard to the fauna list collected between 1905–1920.*

Abstract: Revealing the lives and work of our lepidopterist forefathers makes an essential link between the lepidopterological scientific history and the faunal research going on today. Kapelláró Gottlieb, a watchmaker from Keszthely, was the most dedicated lepidopterist of Zala county in the first half of the 20th century. He registered more than 700 Macrolepidoptera species in the southwestern periphery of Keszthely Hills in the course of 35 years, so he was the first and the most thorough lepidopterist of the region. The aim of this paper is to investigate Kapelláró's work, comparing his fauna list from 1905-1920 (believed to be lost for a long time) with recent research data. His precious lepidopterological observations offer considerable novelties regarding not only the Macrolepidoptera fauna of Keszthely Hills but also that of Bakony Hills.

Keywords: Lepidoptera, faunistics, checklist, Keszthely, Kapelláró Gottlieb

Bevezetés

Lepkészl elődeink életének és működésének feltárása nélkülözhetetlen láncszemként kapcsolja össze a tudománytörténetet a jelenben is folyó faunisztikai és természetvédelmi kutatásokkal. Kapelláró Gottlieb keszthelyi órásmester a 20. század első felének legelhivatottabb zalai

lepkésze volt. Három és fél évtizednyi gyűjtőmunkája során több mint 700 nagylepke fajt gyűjtött és listázott a Keszthelyi-hegység délnyugati peremterületein, így ennek a vidéknek ő volt az első lepkész kutatója. Jelen tanulmányomban Kapelláró lepidopterológiai tevékenységének vizsgálatát és elemzését tűztem ki célul, összevetve az 1905-1920 közötti gyűjtőtevékenység feldolgozó és sokáig elvesztettnek hitt faunajegyzékét a közelmúlt kutatási eredményeivel. Értékes lepkészeti megfigyelései nemcsak a Keszthelyi-hegység, hanem a Bakony nagylepke faunájára nézve is számos újdonsággal szolgálnak.

Kapelláró Gottlieb élete és gyűjtőtevékenysége

Kapelláró Gottlieb egy olasz származású osztrák iparos, Capellaro Mihály üveges mester és Langmayer Terézia gyermekeként, 1863. március 13-án látta meg a napvilágot a karintiai Tarvisban (ma Tarvisio). Alsó és középiskoláit szülővárosában végezte, majd tanító szeretett volna lenni, ám a család anyagi helyzete ezt nem tette lehetővé, így apja órásinasnak adta. Később Bécsben fejlesztette szaktudását, ahonnan 1885 tájékán egy álláshirdetés útján Magyarországra jött, és a jó nevű Kuncze Antal keszthelyi órás és ékszerész üzletében helyezkedett el. Az intelligens és ambiciózus fiatalember hamar gyökeret vert a Balaton fővárosában. Néhány év múlva már önálló iparosként alapított családot, és ezzel egy időben a Keszthelyi Iparosok Dalkörének oszlopos tagjaként bekapcsolódott a város kulturális és zenei vérkeringésébe (1. ábra).

Lepkéekkel, lepkegyűjtéssel a századforduló után, 1905 körül kezdett el mélyrehatóbban foglalkozni. Ennek előzményeként egy alkalommal Bécsben élő nővére Új-Guineából származó egzotikus pillangókkal lepte meg, amihez hozzájárult még, hogy a Közoktatásügyi Minisztérium 1902-ben közel kilencszáz darabos lepkegyűjteményt ajándékozott a Balatoni Múzeum Egyesületnek, amelynek alapítása óta rendes tagja volt. A szakszerűen preparált szín pompás lepkék valósággal lenyűgözték a természettudományok iránt amúgy is élénken érdeklődő és fogékony órásmestert. Vélhetően ezek a benyomások inspirálták később arra, hogy hátralévő életének döntő részét a keszthelyi lepkefauna tanulmányozásának szentelje.

Kapelláró az 1910-es évek közepére már elismert lepkésznek számított Keszthelyen, így a féltve őrzött és egyre bővülő magángyűjteményén kívül a múzeum és a kegyesrendi gimnázium preparátumai felett is akkurátusan bábáskodott. 1917-ben például, amikor a múzeumi lepkékből több mint kétszáz példány selejtezésére került sor, a hiányt a saját gyűjtéséből származó helyi anyaggal pótolta. A gimnázium kapcsán az iskola 1909-10-es értesítőjében találkozhatunk először a nevével. Ekkor tíz korona értékben egy „skatulya” [rovardoboz] lepkét adományozott a természetrajzi szertárnak, néhány évvel később, 1916-ban pedig már komplett, 800 darab keszthelyi lepkét tartalmazó gyűjteményt ajánlott fel a gimnáziumnak. Az iskolai kollekciót szintén ő kezelte, bővítette, és időnként annak megrongálódott példányait újakra cserélte.

1920-21-ben Csák Árpád régész és muzeológus javaslatára tollat fogott, és korábbi lepkészeti feljegyzései és tapasztalatai alapján megírta a környék nagylepke faunisztikai alapvetését, amit *Keszthelyvidék Nagylepkéi* címmel a Balatoni Múzeumnak ajánlott fel. Noha Kapelláró Gottlieb ízig-vérig amatőr rovarász volt, s mint ilyentől távol állt a tudományos célból történő publikálás, az ízeltlábúak iránti szenvedélye és tudásszomja mégis arra ösztökölte, hogy a kor jeles entomológusaival is kapcsolatba lépjen. Levélváltás útján ismerkedett meg az Országos Természettudományi Múzeum lepkegyűjteményének kurátorával, a lepkész-muzeológus

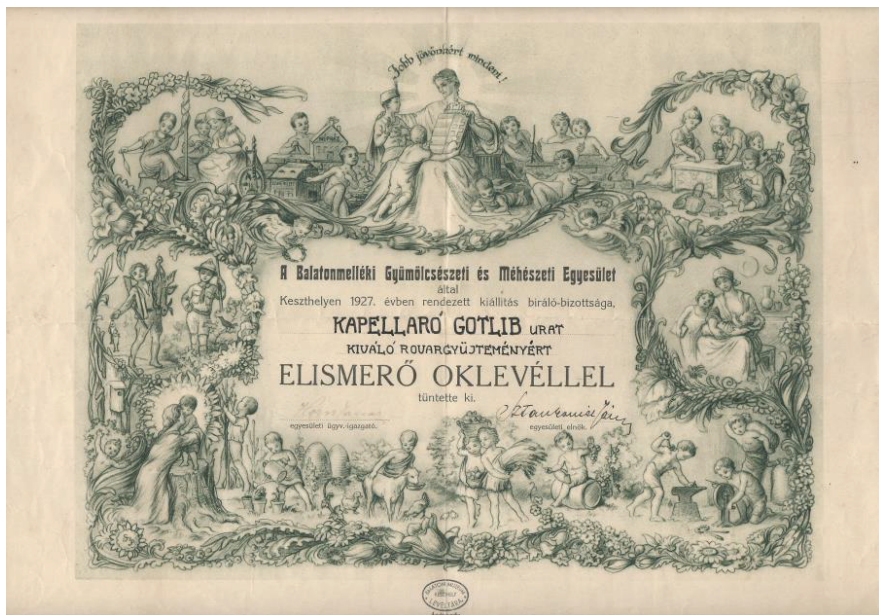
Schmidt Antallal, és rajta keresztül az intézmény nemzetközileg elismert hártáásszárnyú szakértőivel: Mocsáry Sándorral, Szabó-Patay Józseffel és a híres viláगतazó Bíró Lajos természet-tudóssal (Magyar Természettudományi Múzeum – (továbbiakban: MTM) Tudománytörténeti Gyűjtemény 495/298). Kapelláró és Schmidt évtizedekig leveleztek egymással, és ha szoros barátság nem is alakult ki köztük, önzetlen emberi és kölcsönös szakmai kapcsolat igen. Schmidt doktor segítette a problémás fajok meghatározásában, ő pedig cserébe keszthelyi lepkéket küldött neki. „Tudatom, hogy holnap feladok a becses címére egy csomagot, abban van két doboz nagylepke és egy kisdoboz kislepke, melyeket a múzeum részére gyűjtöttem. Továbbá küldök 41 lepkét és 23 fémdarazsat, szépen kérem tisztelt tanár urat, legyen oly kegyes ezeket a számomra (ha lehet még ezen esztendőben) determinálni. [...] Parnassius mnemosynét e tavaszban nem láttam egyet sem, az előtte való nagy fagy (ápr. 13.) tönkre tehette az egész ivadékat. [...] Az őszi lepkeszezon az idén nem ért semmit, legalábbis e vidéken nem” – tájékoztatta november 26-án az 1913-as esztendő aktualitásairól a tudóst. Egy későbbi, 1923-an kelt levelében pedig a következőket írja: „...nagyon örülök, hogy e lepkék nekem fejtörést többé nem okoznak, mert nincs nyugtom addig ameddig én egy zsákmányolt állatnak az igazi nevét nem tudom.”

1. ábra: Kapelláró Gottlieb (1863-1940) keszthelyi órásmester és lepkész portréja (Balatoni Múzeum)

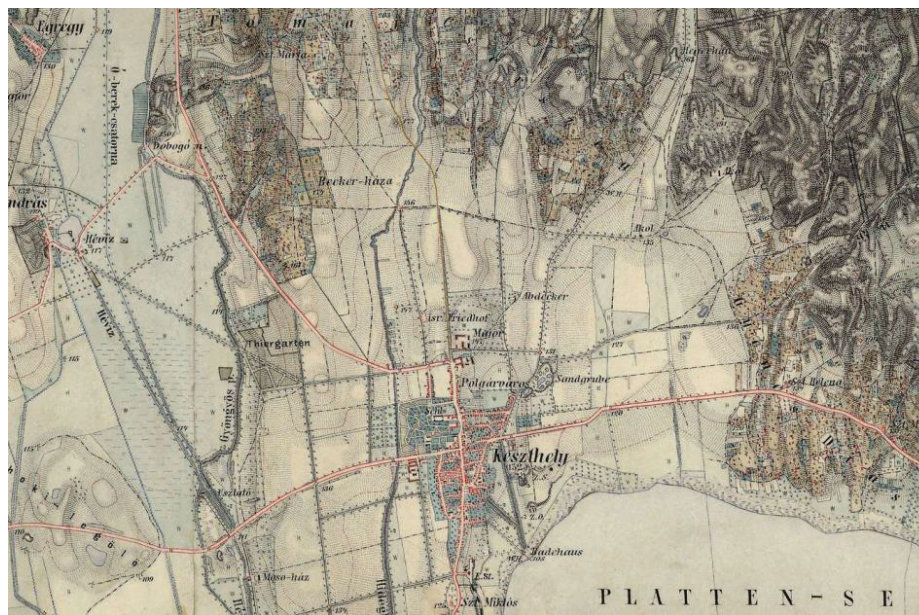
A Magyar Természettudományi Múzeumban őrzött levelezésből az is kiderül, hogy Schmidt élénken érdeklődött a Keszthely környékén esetlegesen fellelhető lepkeritkaságok, mint például a *Pseudophilotes bavius*, az *Erannis ankeraria* vagy az *Ocnogyna parasita* után. Ugyanekkor az órásmester is tájékozott volt a lepkészeti újdonságokat illetően. Egy alkalommal szóvá is tette a nevezetes *Oxytripia orbiculosa* kapcsán, hogy Zalában ugyan nem él, de a legnagyobb érdeklődéssel olvasta a *Rovartani Lapokban*, „hogyan találta [meg a] tisztelt igazgató úr e híres lepkének hernyóit.”

Annak ellenére, hogy Kapelláró élete végéig megmaradt műkedvelő gyűjtőnek (még a Magyar Rovartani Társaságnak sem volt a tagja), felsőbb kormányzati körökben is respektálták a munkáját. Első ízben 1923-ban, amikor „a magyar kultúra érdekében kifejtett buzgóságáért” kultuszminiszteri dicséretben részesült. Az elismerés tárgyiasított formáját, Abafi-Aigner Lajos *Magyarország lepkéi* című könyvét Czákó Elemér miniszteri tanácsos elismerő levelének kíséretében adták át a díjazottnak. Egy másik dokumentum pedig arról tanúskodik, hogy a Balatonmelléki Gyümölcsészeti és Méhészeti Egyesület 1927-es keszthelyi kiállításán bemutatott rovargyűjteményét elismerő oklevéllel jutalmazták (2. ábra). Szintén figyelemre méltóak ifj. Entz Géza biológus professzor gondolatai, aki a *Balaton és környéke részletes kalauza* című útikönyvben így méltatta a keszthelyi lepkész érdemeit: „Részletes faunakatalógusunk a B.[alaton] környékéről nincs a víz kivételével. Csak Capellaro Gottlieb, a derék keszthelyi órásmester gyűjtötte össze Keszthely vidékének lepkéit; ezek a Balatoni Múzeumban, a keszthelyi prem.[ontrei] főgimnáziumban és saját gyűjteményében több mint 600 fajjal vannak képviselve. Ugyancsak ő a vidék fémdarazsait is gyűjti, és a szakemberek az ő gyűjtéséből eredő fajok leírásával vitték bele a világ szakirodalmába is Keszthely és vidéke nevét.” (DORNYAY & VIGYÁZÓ 1934)

2. ábra: Kapelláró kiváló rovargyűjteményéért nyert elismerő oklevele (Balatoni Múzeum)

A keszthelyi órásmester lepidopterológiai tevékenységének tudományos értéke abban rejlik, hogy kizárólag lakóhelyén és környékén foglalkozott lepkegyűjtéssel. Ahogy művének bevezetőjében is írja: „A gyűjtésem terjeszkedik Keszthely város területén kívül a nyugati Balaton-partvidékre, Vadaskertre, Hévíz-vidékre, a Keszthelytől észak felé húzódó csereszeg-tomaji hegy-ségre, és az előttük fekvő mezőkre és rétekre.” (3. ábra). Ezeket a területeket szabadidejében kora tavasztól késő őszig rendszerint gyalogszerrel kereste fel. „Az idén lycaenáknak eddig még nyoma sincs, pedig már háromszor kiballagtam az 1 óra távoli cserszegi erdőbe. A múltkori rendkívül rossz időjárás sokat árthatott a lepkék kifejlődésének” – írta 1913. április 26-án Schmidt Antalnak. A nappali fajokat általában klasszikus módszerrel, az említett élőhelyek bejárása során lepkehálóval fogta, míg a sötétedés után szárnyra kelőkre elsősorban a város közvilágítását biztosító elektromos ívlámpák körül, szintén háló segítségével vadászott. A visszaemlékezések szerint Kapellárá fiatalokat megszégyenítő módon, még a hatvanas éveiben is energikusan és játszi könnyedséggel eredt egy-egy számára értékesnek ígérkező pillangó nyomába. Művében az órásmester azt is kifejti, hogy az első világháború előtti években az utcai ívlámpák fénye milyen sok fajt vonzott a városba és mennyire sajnálta, amikor a háború kezdetén a közvilágítás beszüntetésével ezek a gazdag lepkeforrások kiapadtak. Később, korának előrehaladtával az éjszakai gyűjtésről le kellett mondania: „Este már nem megyek vadászni, mert a szemeim meggyöngyültek és a jó régi elektromos ívlámpákat is kicserélték” – fogalmazott Schmidt Antalnak címzett levelében 1932. augusztus 31-én.

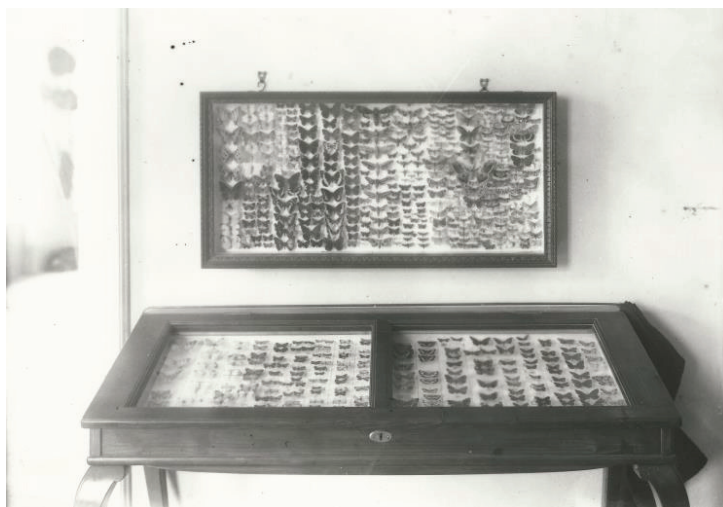

3. ábra: Kapellárá Gottlieb Keszthely környéki gyűjtőterülete egy korabeli térképen (archív)

Kapelláró Gottlieb életének 77. évében, 1940. július 27-én hunyt el Keszthelyen (**4. ábra**). Noha a gyűjteménye már a háború utáni években elkallódott, a ránk örökölt lepkészeti feljegyzései nélkülözhetetlen forrásként szolgálnak a Keszthelyi-hegység nagylepke faunájának még alaposabb megismeréséhez (BEKŐ 2018, 2019b).

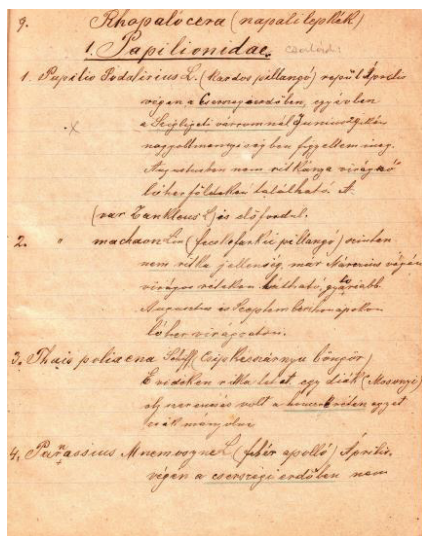
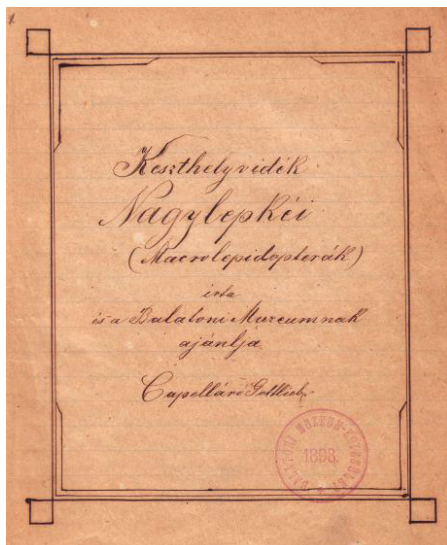
4. ábra: Kapelláró Gottlieb partecédulája
(Országos Széchényi Könyvtár)

5. ábra: A Balatoni Múzeum lepkegyűjteményei 1941-ben. A falon az intézmény saját kollekciója, alatta a Kapelláró-féle hagyaték egyik üveges asztalszekrénye látható (Balatoni Múzeum)

Kapelláró Gottlieb faunajegyzéke

A keszthelyi órásmester nagylepke katalógusa másfél évtized gyűjtésének és lepkészeti megfigyeléseinek a forrása. E közepes méretű vonalas füzet 103 oldalnyi tartalma (amelyen közel három hónapig, 1920 decemberétől 1921 kora tavaszáig dolgozott) a legnépszerűbb korabeli magyar nyelvű szakirodalom, az Abafi-féle lepkehatározó struktúráját és nevezéktanát követi (ABAFI-AIGNER 1907) (6. és 7. ábra). Kapelláró gondosan ügyelt arra, hogy ne csak egy felsoroláson nyugvó, hagyományos fajlistát készítsen, hisz valamennyi általa dokumentált taxon mellé rövid, néhány szavas magyarázatot is mellékel. A plusz információk elsősorban a gyűjtés helyszínére és idejére, illetve a fajok gyakoriságára vonatkoznak. Ugyanekkor a kor rovarász szokása szerint külön hangsúlyt fektetett a törzsalakoktól eltérő aberrációk és variánsok feljegyzésére is. A füzetben numerikus sorrendet követve először a nappali (Rhopalocera és Hesperidae), majd újabb számmal indítva az éjszakai (Heterocera) fajok kerültek lajstromba. A századelőn még a nagylepkékhez sorolt Sesiidae, Limacodidae, Hepialidae, Naryciinae, Thyrididae és Zygaenidae családok tagjai szintén helyet kaptak a munkában. A lepkék a tudományos latin, illetve helyenként a régi (illetve a napjainkban is használatos) magyar genusz és faj nevükön szerepelnek.

6-7. ábra: Kapelláró Gottlieb kézzel írt faunajegyzékének címlapja és első oldala (Helikon Kastélymúzeum)

Kapelláró kéziratát 1921 tavaszán leltározták be a Balatoni Múzeumban, ahol a lepkész 1940-ben történt elhunytáig gondosan őrizték. Ekkor Dornyay Béla muzeológus abból a célból, hogy a *Rovartani Lapok*ban közlétegye az anyagot, kapcsolatba lépett ifj. Entz Géza egyetemi tanárral, aki a *Balaton élete* c. 1942-ben napvilágot látott kötetében meg is jegyezte: „E lista a Balatoni Múzeum lelkes igazgatójának, Dornyai Bélának szorgalmazására remélhetőleg már a közeljövőben nyomtatásban is megjelenik.” (ENTZ & SEBESTYÉN 1942). A publikálás azonban a

professzor váratlan halálesete és a háborús események során kialakult kritikus helyzet miatt elmaradt. Az 1960-as évek elején Dornay ismét magához vette a kéziratot, több példányban legépelte és jegyzetekkel látta el, ám a fajlista szélesebb szakmai körökben történő ismertetését ezúttal a nyugalmazott múzeumigazgató 1965-ben bekövetkezett halála hiúsította meg. Röviddel ezután Kapelláró faunakatalógusa az elhunyt tudós személyes irathagyatékával együtt a Helikon Kastélymúzeum könyvtárába került, ahol 1966-ban vették leltárba. Később az 1980-as években Frech (Füzes) Miklós, az intézmény múzeumi és könyvtári osztályának akkori osztályvezetője tanulmányozta évekig (legalábbis egy őrjegy szerint 1983-1987-ig nála volt). Mivel erre az időre a lepkegyűjteménnyel együtt a fajlistát is elkallódottnak vélték a Balatoni Múzeumban, a Keszthelyi-hegység lepkész kutatói előtt mindezidáig rejtve maradt a dokumentum (HERCZIG et al. 1981, HERCZIG & BÜRGÉS 1984, CSONTOS 2006, ÁBRAHÁM et al. 2007). Az értékes és helyi viszonylatban különleges forrás lelőhelyére végül Gelencsér József nyugalmazott egyetemi adjunktus nyomán, Kondorosy Előd entomológus hívta fel a figyelmem.

Az alábbiakban Kapelláró Gottlieb 100 esztendeje megírt lepidopterológiai munkáját teljes terjedelemben közöljük. A szövegben az eredeti kézirathoz képest csak az egyértelmű elírásokat és helyesírási hibákat javítottuk. Ugyanekkor a korabeli szakirodalom (ABAFI-AIGNER 1907) szerint készült faunajegyzéket a napjainkban használatos rendszer- és nevezéktan (VARGA et al. 2012) alapján átdolgoztuk, így a régi tudományos elnevezések mellett (=) a ma érvényes taxonok segítik a fajok könnyebb azonosítását.

Keszthelyvidék nagylepkéi (Macrolepidopterák)

Írta és a Balatoni Múzeumnak ajánlja Capelláró Gottlieb

Előszó!

Dr. Csák Árpád úr buzdítására, hogy részben a Balatoni Múzeumi könyvtár kibővítéséhez e kis munkámmal hozzájárulhassak, részben a kezdő rovarászati kedvelőknek néhány hasznos intéssel szolgálhassak, elhatároztam Keszthely vidékén általam gyűjtött nagylepkéket (Macrolepidopterák) felsorolni, a lehető megjegyzéssel: hol és melyik időszakban található fel az egyes faj.

A gyűjtésem terjeszkedik Keszthely városterületén kívül a nyugati Balaton-partvidékre, Vasdaskertre, Hévíz-vidékre, a Keszthelytől észak felé húzódó csereszeg-tomaji hegységre, (Rezi határtól fogva Vonyarcig) és az előttük fekvő mezőkre és rétekre.

Mint felsorolásom bizonyítja, e kis területen előforduló fajok száma bizony nem kicsiny, eddigi feljegyzéseim szerint gyűjtöttem:

Nappali lepkék: 103 faj, ezeknek eltérései 50

Éjjeli lepkék: 495 faj, ezeknek eltérései 73

Összesen, 598 faj, ezeknek eltérései összesen: 123

Amennyiben a lapályos talajon néhány közönséges fajon kívül péld. *Lycaena Ikárus* Rott. (Ikárus boglárka), *Lyc. argus*, *Epinephele janira* L., néhány *Pieris* fajok, *Zygaena* fajok (igászkák), *Plusia gamma* L., (Gamma éjdísz) lepkék nemigen láthatók, annál több lepkefaj (olykor mennyiségben) mutatkozik a csereszeg-tomaji erdőségben.

Ellenben a legtöbb részt, ami az éjjeli lepkéket illeti, az előbbeni években mikor még a városban levő elektromos ívlámpák fénye odacsalogatta őket, mégiscsak a város területén gyűjtöttem; de sajnos a háború kezdetén az ívlámpa világítását beszüntették, így tehát sajnálatomra a leggazdagabb lepkeforrásaim kiapadtak.

Az ívlámpák sajtáságos fénye (pláne a tejszínű lámpafény) nagyon sokféle éjjeli lepkét nemcsak közelről, hanem több kilométerrel távol fekvő erdőkről idecsalogatta. Hisz fogtam többféle fajt, melyek csupán az erdőben előfordulnak, például azok, melyeknek hernyói tölgyfaleveleken és detto moháin és más, csak erdőn élő növényeken élnek.

Lepkegyűjtésem alatt, mellyel körülbelül 15 év óta foglalkozom, néhány Magyarországon ritkábban előforduló fajt és válfajt zsákmányoltam, például: *Lampides telicames* Lang, *Lampides boeticus* L., *Mamestra cavernosa* Ev., *Laelia coenosa* Hb., *Cirrhodia xerampelina* Hb., *Tapinostola fulva* Hb. és mást.

1911. aug. 7-én fogtam a főtúcán az egyik ívlámpán alul, egy szövőkhöz tartozó *Spilosoma menthastri* Esp. ab. *Walker*i Cort. Mivoltát akkor nem ismerném, meghatározás céljából felküldtem Budapestre a Nemzeti Múzeumba. Dr. Schmidt Antal úr múzeumi őr irt nekem az említett lepkéről: „Angliában gyakori, nekünk eddig még nincs.” Dr. Schmidt úr megtartotta e ritka példányt a múzeum részére.

Az apró vagy kislepkék (Microlepidopterák) gyűjtésével behatóbban nem foglalkoztam. Azonban megjegyzem, hogy Keszthely vidéken számos érdekes fajt részben gyűjtöttem, részben létezésükről vehettem tudomást.

Ellenben a rovargyűjtők érdekében jónak találok említeni, hogy lepkegyűjtésen kívül fémdarazsak (*Chrysididae*) gyűjtésével is foglalkozom. Ezen szép érdekes rovarokból Keszthely-vidéken 40 fajt és néhány válfajt fogtam.

Alpesi lepkefajok, például „*Parnassius*” nemhez [genuszhoz] tartozó fajok (a *Parnassius mnemosyne* L. kívül) e vidéken nem fordulnak elő, szintén a faj gazdag „*Erebia*” nem [genusz] sem.

Mivel a Balatoni Múzeumban levő lepkegyűjtemény az Abafi (Aigner) féle lepkekönyv sorrendje szerint van összeállítva, jónak találok a gyűjtött lepkéket ugyanazon sorrend szerint felsorolni.

Remélem, hogy e munkám a fiatal gyűjtők fáradságának némi könnyítésére és buzdítására fog szolgálni a további kutatáshoz, melyhez annyi szorgalmat és kitartást kívánok, amennyi nekem is van.

Capelláró Gottlieb
Keszthely, 1920. dec. 10.

RHOPALOCERA

Hesperiidae Latreille, 1809

Pamphila palaemon Pall. = *Carterocephalus palaemon* (Pallas, 1771)

Igen ritka. Májusban a Vadaskertben és Cserszegen találtam.

Adopaea lineola O. = *Thymelicus lineola* (Ochsenheimer, 1808)

Június–júliusban az erdőkben és kutak körül előfordul, de ritka. Egy ízben ab. *ludoviceat* is fogtam.

Adopaea thaumas Hfn. = *Thymelicus sylvestris* (Poda, 1761)

Olykor csoportosan kutak körül repül.

Adopaea comma L. = *Hesperia comma* (Linnaeus, 1758)

Cserszegi erdőben nem ritka, erdei utak körül is található június–augusztusban.

Adopaea sylvanus Esp. = *Ochlodes sylvanus* (Esper, 1779)

Ritkább, mint az előbbi.

Spylothyris alceae Esp. = *Carcharodus alceae* (Esper, [1780])

Nem éppen gyakori. Nyáron át virágokon található.

Hesperia carthami Hb. = *Pyrgus carthami* (Hübner, [1813])

Cserszegi erdőben május–július–augusztusban virágokon található.

Hesperia orbifer Hb. = *Spialia orbifer* (Hübner, 1823)

Cserszegen, az erdő utakon található, de ritka.

Hesperia serratulae Rbr. = *Pyrgus serratulae* (Rambur, 1839)

Csak ritkán található.

Hesperia alveus Hb. = *Pyrgus alveus* (Hübner, [1803])

Cserszegi erdőben, június–júliusban virágokon előfordul, de nem gyakori.

Hesperia malvae L. = *Pyrgus malvae* (Linnaeus, 1758)

Május–júliusban mindenütt meglehetősen ritka. Szintén a var. *frittilium* Hb.

Tanaos tages L. = *Erynnis tages* (Linnaeus, 1758)

Réteken és erdei utakon áprilistól júliusig gyakori.

Papilionidae Latreille, [1802]

Papilio podalirius L. (Kardos pillangó) = *Ipheclides podalirius* (Linnaeus, 1758)

Repül április végén a cserszegi erdőben. Egy évben a szigligeti várromnál, június 29-én nagyobb mennyiségben figyeltem meg. Augusztusban nem ritkán a virágzó lóherföldeken található. A var. *zancleus* Z. is előfordul.

Papilio machaon Lin. (Fecskefarkú pillangó) = *Papilio machaon* Linnaeus, 1758

Szintén nem ritka jelenség, már március végén, virágos réteken látható, gyakoribb augusztus és szeptemberi hónapokban lóher virágzaton.

Thais polyxena Schiff. (Csipkészárnýű böngör) = *Zerynthia polyxena* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

E vidéken ritka lehet; egy diák (Mosonyi) oly szerencsés volt a Hanczók-réten egyet zsákmányolni.

Parnassius mnemosyne L. (Fehér apolló) = *Parnassius mnemosyne* (Linnaeus, 1758)

Április végén a cserszegi erdőben nem ritkán találni, de csak bizonyos területeken és nem minden évben.

Pieridae Duponchel [1835]

Aporia crataegi L. (Galagonyalepke) = *Aporia crataegi* (Linnaeus, 1758)

Nyáron mindenütt közönséges.

Pieris brassicae L. (Káposztalepke) = *Pieris brassicae* (Linnaeus, 1758)

Épp úgy, mint az előbbeni, ritkább a tavaszi ivadék (var. *chariclea*).

Pieris rapae L. (Répalepke) = *Pieris rapae* (Linnaeus, 1758)

Szintén gyakori mezőkön és réteken.

Pieris napi Lin. = *Pieris napi* (Linnaeus, 1758)

Dettó, fogtam néhány var. *Napaeae* Esp.-t is.

Pieris daplidicae L. = *Pontia daplidice edusa* (Fabricius, 1777)

Nem ritka augusztus és szeptemberben kopár dombokon és tarlókon. A nyári ivadék igen ritka.

Euchloë cardamines L. (Auróra v. Hajnalpillangó) = *Anthocharis cardamines* (Linnaeus, 1758)

Március végén és egész áprilisban a cserszegi erdőben gyakori, a Vadaskertben is figyeltem.

Leptidea sinapis L. = *Leptidea sinapis* (Linnaeus, 1758)

Cserszegi erdőben egész nyáron át repül, előfordul az ab. *Erysimi* Bkh. is.

Colias hyale L. = *Colias hyale* (Linnaeus, 1758)

Májustól októberig mindenütt közönséges, köztük a ♀ ab. *flava* Husz. nyári ivadéknak sárga formája.

Colias edusa F. = *Colias croceus* (Geoffroy in Fourcroy, 1785)

Lóherföldeken, tarlókon és réteken júliustól októberig nem ritka. Előfordul az ab. *Helice* Hb. is.

Colias myrmidone Esp. = *Colias myrmidone* (Esper, [1781])

Ugyanazok[on] a helyeken, de ritkábban fordul elő. A ♂ hím kékest játszó.

Gonopteryx rhamni L. (Citromlepke) = *Gonepteryx rhamni* (Linnaeus, 1758)

Az áttelelt példányok már márciusban röpködnek mindenütt, aztán júliustól fogva őszig. Olyik évben ritka.

Riodinidae Grote, 1895

Nemeobius lucina L. = *Hamearis lucina* (Linnaeus, 1758)

Május–júliusban nem ritka a cserszegi erdőben.

Lycaenidae [Leach], [1815]

Thecla spini Schiff. = *Satyrium spini* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Egyetlenegy példányt fogtam Gyenesben egy út szélén júliusban.

Thecla W-album K. = *Satyrium w-album* (Knoch, 1782)

Ritka, az uradalmi parkfal mellett találtam néhányszor (június–július).

Thecla ilicis Esp. = *Satyrium ilicis* (Esper, 1779)

A cserszegi erdőben bokrokon nem ritka egész nyáron át. Ritka az ab. *Cerri* Hb.

Thecla acaciae F. = *Satyrium acaciae* (Fabricius, 1787)

Szintén ott, virágokon gyakori, de csak bizonyos helyeken (június–július).

Thecla pruni L. = *Satyrium pruni* (Linnaeus, 1758)

Cserszegi erdőben és Diás felett június–augusztusig gyakran előfordul.

Thecla rubi L. = *Callophrys rubi* (Linnaeus, 1758)

Meglehetős[en] ritka. Csak Cserszegen fogtam néhány példányt, köztük az ab. *immaculata* Fuchs-t.

Thecla quercus L. = *Neozephyrus quercus* (Linnaeus, 1758)

A cserszegi erdőben bizonyos tölgyfacsoportokon nem ritka júliusban, olyik nyárban pedig egyet sem láthattam. Egy ízben az ab. *latifasciata* Cour-t. sikerült megfogni, ellenben többször az ab. *bella* Gerh-t.

Thecla betulae L. = *Thecla betulae* (Linnaeus, 1758)

Ritka, Cserszegen, Vadaskert szélén, kertekben augusztus és szeptemberben.

Polyommatus thersamon Esp. = *Lycaena thersamon* (Esper, 1784)

Igen ritka Cserszegen, útszéleken és réteken.

Polyommatus dispar Hw. (var. *rutilus*) = *Lycaena dispar rutilus* (Wernenburg, 1864)

Szórványosan látható, csak néhány év előtt nagyobb mennyiségben május végén a Balaton-parknak új részében figyeltem meg. A nyári ivadék valamivel kisebb.

Polyommatus hippothoe L. = *Lycaena hippothoe* (Linnaeus, 1761)

Az erdőszélén található, de igen ritkán (június–júliusban).

Polyommatus alciphron Rott. = *Lycaena alciphron* (Rottemburg, 1775)

Épp úgy, mint az előbbeni.

Polyommatus phlaeas L. (Kis tűz v. Aranypillangó) = *Lycaena phlaeas* (Linnaeus, 1761)

Nem ritka, réteken és az erdőben április–május és augusztus–szeptemberben. Az ab. *Schmidtii* Gerh. is előfordul.

Polyommatus dorilis Huf. = *Lycaena tityrus* (Poda, 1761)

Mint az előbbeni.

Lycaena (Lampides) boeticus L. = *Lampides boeticus* (Linnaeus, 1767)

1910. aug. 14-én az egyik diási szőlőben került egy példány a hálomba.

Lycaena (Lampides) telicanus Lang = *Leptotes pirithous* (Linnaeus, 1758)

1916. aug. 6-án fogtam egy ♂ példányt a cserszegi erdőben.

- Lycaena icarus** Rott. (Ikarus boglárka) = *Polyommatus icarus* (Rottemburg, 1775)
E legközönségesebb lycaena faj, mely májustól októberig mindenhol repül, pláne erdő utakon nagy mennyiségben fordul elő. Köztük a ♀ ab. *caerulea* Fusch., ritkább a ♀ ab. *glauca* Maassen és az ab. *arcuata* Weym.
- Lycaena hylas** Esp. = *Polyommatus dorylas* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Cserszegi erdőben májustól augusztusig nem ritka.
- Lycaena meleager** Esp. = *Polyommatus daphnis* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Júliusban a cserszegi erdőben nem éppen ritka, a szebb ♀ melyet ritkán találni kedveli az árnyékos helyeket.
- Lycaena bellargus** Rott. = *Polyommatus bellargus* (Rottemburg, 1775)
Május, június és augusztusban hegyes vidéken nem ritka. Köztük az ab. *puncta* Tutt., a var. *Ceronus* Esp. és fogtam egy példány ab. *krodelis* Pelm.-t is.
- Lycaena corydon** Poda. = *Polyommatus coridon* (Poda, 1761)
Igen gyakori augusztusban és szeptemberben az erdő köves helyein. Szintén, mint az Ikarus, nedves hegyi utakon, köztük de ritkán az ab. *tiphis* Esp., az ab. *obsolata* Tutt. és ab. *confluens* Esp.
- Lycaena minima** Füssl. = *Cupido minimus* (Fuessly, 1775)
Hegyi utakon májustól júliusig nem ritka. A var. *alsoides* Gerh.
- Lycaena cyllarus** Rott. = *Glaucopsyche alexis* (Poda, 1761)
A cserszegi erdőben itt-ott egyenként található. A ♀ ab. *andereggi* Rüll. igen ritka.
- Lycaena euphemus** Hb. = *Maculinea teleius* (Bergsträsser, 1779)
Csak egy példányt fogtam évek[kel] [ez]előtt Cserszegen.
- Lycaena arion** L. = *Maculinea arion* (Linnaeus, 1758)
E szép Lycaena fajból eddig csak 2 ♀ és 1 ♂ példányt fogtam meg.
- Lycaena argiades** Pall. = *Cupido argiades* (Pallas, 1771)
Ritkább jelenség. A tavaszi ivadék ab. *Polysperchon* Bgst. gyakrabban mutatkozik, ellenben az ab. *Coretas* O. és az ab. *decolorata* Stgr. Cserszegen igen ritka.
- Lycaena argus** L. (Aegon Schiff.) = *Plebejus argus* (Linnaeus, 1758)
Egész nyáron át mindenütt közönséges.
- Lycaena argyrognomon** Bgst. = *Plebejus argyrognomon* (Bergsträsser, 1779)
Cserszegi erdőben júliusban meglehető[s]en ritka. A ♀ var. *brunnea* Sp. is előfordul. Fogtam egy ♀ példányt, melynek felső szárnyzegélyén is vörös pettyek vannak.
- Lycaena baton** Bgst. = *Pseudophilotes schiffermuelleri* (Hemming, 1929)
Nálunk ritka. Egy cserszegi úton két ♀ példányt fogtam júliusban és az idén [1920. BT], egy ♂ példányt április 18-án (tavaszi ivadék).
- Lycaena astrarche** Bgst. = *Aricia agestis* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Erdőben nem ritkán fordul elő májusban és augusztusban.
- Lycaena argiolus** L. = *Celastrina argiolus* (Linnaeus, 1758)
Korán tavasszal repül itt-ott árnyékos helyeken. A nyári ivadéki példányokat nagyobb mennyiségben a Vadaskertnek dél felé fekvő szélén figyeltem meg. A ♀ ritkább.

Nymphalidae Swainson, 1827

- Apatura ilia** Schiff. = *Apatura ilia* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Csak egy példányt a balatonparki kertészháznál figyeltem meg. A var. *Clytie* Schiff.-t már néhányszor az uradalmi park szélén és Hévízen júniusban figyeltem meg.

Limenitis populi L. ab. *Tremulae* Esp. = *Limenitis populi* (Linnaeus, 1758)

Egyetlen egy példányt a Hanczók-réten egy diák fogta meg.

Neptis lucilla F. = *Neptis rivularis* (Scopoli, 1763)

Az uradalmi park szélén júliusban két példányt ejtettem.

Neptis aceris Lep. = *Neptis sappho* (Pallas, 1771)

A vadaskerti úton egy példányt, (de hiába) üldöztem.

Vanessa atalanta L. = *Vanessa atalanta* (Linnaeus, 1758)

A Balatoni parkban előfordul júliusban, de ritkán, ezen kívül a lóher virágain is található szeptember és októberben.

Vanessa cardui L. = *Vanessa cardui* (Linnaeus, 1758)

Tavasszal röpködnek egyes kopott példányok hegyi utakon, júliusban és augusztusban nagyobb számban lóherföldeken található.

Vanessa antiopa L. = *Nymphalis antiopa* (Linnaeus, 1758)

Július–augusztusban csak ritkán látható.

Vanessa io L. (Nappali pávaszem) = *Nymphalis io* (Linnaeus, 1758)

Épp úgy, mint a *cardui* áttelel, már márciusban mutatkozik.

Vanessa urticae L. (Kis róka) = *Nymphalis urticae* (Linnaeus, 1758)

Márciusban már röpködnek az áttelelt példányok. Nyáron a Balatoni parkban virágzó bokrokon található. Olyik évben meglehetősen ritka.

Vanessa polychloros L. = *Nymphalis polychloros* (Linnaeus, 1758)

Áprilisban és júliusban a cserszegi erdőben előfordul. Ritka, olyik évben nem látható.

Vanessa c-album L. = *Nymphalis c-album* (Linnaeus, 1758)

Áprilisban és júliusban a Vadaskert szélén és a cserszegi erdőben. Nem gyakori az ab. *jota album*, nem ritka a var. *Hutchinsoni* Robs., és az ab. *varigata* Tull. is előfordul.

Vanessa levana L. var. *prorsa* I. (Fekete térképecske) = *Araschnia levana* (Linnaeus, 1758)

Július–augusztusban, de nem minden évben a Vadaskertben található. Ritkább a cserszegi erdőben.

Melitaea cinxia L. = *Melitaea cinxia* (Linnaeus, 1758)

Május–júniusban nem ritka a virágokon. Találtam ab. *obscurata* Knol-t és ab. *suffusata* is.

Melitaea phoebe Kn. = *Melitaea phoebe* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Ritkább, mint a fenti a cserszegi erdőben. Ab. *cinscivides musch*.

Melitaea dydima O. = *Melitaea dydima* (Esper, 1779)

Augusztusban a gyenesi kőfejtőnél olyik évben nem ritka; a példányok meglehetősen kicsik.

Melitaea trivia Schiff. = *Melitaea trivia* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Gyakori a cserszegi erdőben májusban. Július–augusztusban mutatkozik a kisebb és halványabb var. *nana* Stgr., még az első ivadékhöz tartozik. Fogtam ezeken kívül egy érdekes aberációt, de eddig ez nincs meghatározva.

Melitaea athalia Rott. = *Melitaea athalia* (Rottemburg, 1775)

Igen gyakori május–júniusban, az összes erdőkben. Igen variál. Fogtam: ab. *corythalia* Hb-t., ab. *obsoleta* Tull-t., ab. *navarina* Selys-t. és ab. *Aphaea* Hb-t.

Melitaea aurelia Nick. = *Melitaea aurelia* Nickerl, 1850

E fajból csak egy példányt fogtam meg az idén [1920. BT], június 1-én.

Melitaea dactynna Esp. = *Melitaea diamina* (Lang, 1789)

Ritka; találtam a cserszegi erdőben és a Vadaskertben, június[ban].

Argynnis dia L. = *Boloria dia* (Linnaeus, 1767)

Egész nyáron gyakori a cserszegi erdőben.

Agynnis ino Rott. = *Brenthis ino* (Rottemburg, 1775)

Ebből csak egy példányt, 1912. július 16-án fogtam a cserszegi erdőben.

Argynnis euphrosyne L. = *Boloria euphrosyne* (Linnaeus, 1758)

Április végén és májusban a cserszegi erdőben árnyékos helyeken nem ritka.

Argynnis daphne Schiff. = *Brenthis daphne* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Csak egy példányt a cserszegi erdőben, a Gombaháti kútnál fogtam meg.

Argynnis lathonia L. = *Issoria lathonia* (Linnaeus, 1758)

Áprilistól októberig mindenhol gyakori, pláne hegyi utakon. Találtam egy példányt ab. *mala-*
ine Esp.-t is.

Argynnis aglaia (Nagy gyöngyházlepke) = *Argynnis aglaja* (Linnaeus, 1758)

Cserszegen és Gyenesdiáson június–júliusban elég gyakori.

Argynnis adippe L. = *Argynnis adippe* (Linnaeus, 1758)

Épp ott található ahol a fenti. Köztük az ab. *Cleodoxa* O. és ennek variációja, a *bain varica* Spul.

Argynnis paphia L. = *Argynnis paphia* (Linnaeus, 1758)

A cserszegi erdőben és a Vadaskertben július–augusztusban gyakori. Az ab. *Valesina* Esp.-t egy ízben gyűjtöttem.

Melanargia galathea L. (Kockás szemdíszt) = *Melanargia galathea* (Linnaeus, 1758)

Június végén, augusztusban erdőn és erdei réteken gyakori. Köztük: ab. *leucomelas* Esp., ab. *Galene* O., ab. *flava* Tull. és egy ízben a ritkán előforduló ab. *melania* Obth.-t is fogtam.

Satyrus circe F. = *Brintesia circe* (Linnaeus, 1758)

Július–augusztusban a cserszegi erdőben, Gyenesdiás felett nem ritka, a tölgyfatörzseken szok[ott] ülni.

Satyrus hermione L. (Erdei portás) = *Hipparchia fagi* (Scopoli, 1763)

Mint a fenti.

Satyrus briseis L. = *Chazara briseis* (Linnaeus, 1764)

Július–augusztusban az uradalmi kőfejtőnél található.

Satyrus semele L. = *Hipparchia semele* (Linnaeus, 1758)

Július–augusztusban a cserszegi erdőben és Gyenesdiás felett előfordul, de nem gyakori.

Satyrus arethusa Esp. = *Arethusana arethusa* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Közönséges az erdőkben, júliusban.

Satyrus statilinus Hfn. = *Hipparchia statilinus* (Hufnagel, 1766)

1912. szeptember 1-én fogtam néhány példányt a gyenesi kőfejtőnél. Azelőtt és azóta sem figyeltem e fajt ott, sem máshol.

Satyrus dryas Sc. = *Minois dryas* (Scopoli, 1763)

Gyakori július–augusztusban a cserszegi erdőben.

Pararge maera L. = *Lasiommata maera* (Linnaeus, 1758)

A cserszegi hegyeken júniusban, júliusban árnyékos helyeken meglehetősen gyakori.

Pararge aegeria L. var. *egerides* Stgr. = *Pararge aegeria tircis* (Godart, 1821)

Április–május és augusztus–szept[emberben] a cserszegi erdőben árnyékos helyeken közönséges.

Pararge megaera L. = *Lasiommata megera* (Linnaeus, 1767)

Április–májusban és augusztusban az erdőben és árkokon, olykor kerti falakon is nem ritka.

Aphantophus hyperanthus L. = *Aphantophus hyperanthus* (Linnaeus, 1758)

Cserszegi erdőben árnyékos helyeken június–júliusban előfordul.

Epinephele jurtina (janira) L. = *Maniola jurtina* (Linnaeus, 1758)

Az egyik legközönségesebb lepke, mely egész nyáron át mindenütt található. Előfordul az ab. *semialba* Brd. és a var. *hispulla* Esp. is.

Epinephele lycaon Rott. = *Hyponephele lycaon* (Kühn, 1774)

Csak két ♂-et sikerült felfedezni az egyiket a gyenesi köfajtónél a másikat a Vadaskert szélén.

Coenonympha iphis Schiff. = *Coenonympha glycerion* (Borkhausen, 1788)

Réteken és az erdőkben június–júliusban [gyakori].

Coenonympha arcania L. = *Coenonympha arcania* (Linnaeus, 1761)

Május végén és júniusban az erdőkben igen gyakori.

Coenonympha pamphilus L. = *Coenonympha pamphilus* (Linnaeus, 1758)

Szintén az egyik leggyakoribb lepke, mely egész nyáron át mindenütt található. Olykor az ab. *bipunctata* is.

HETEROCERA

Lasiocampidae Harris, 1841

Bombyx neustria L. (Gyűrűs pohók) = *Malacosoma neustria* (Linnaeus, 1758)

Olyik nyáron az ívlámpáknál nagy mennyiségben mutatkozik, köztük az ab. *unicolor* Stgr., olyik évben pedig egy sem látható.

Bombyx castrensis L. = *Malacosoma castrensis* (Linnaeus, 1758)

Július–augusztusban az ívlámpáknál, de csak gyéren mutatkozik és csak a ♂-ek.

Bombyx populi L. (Nyárfaszövő) = *Poecilocampa populi* (Linnaeus, 1758)

Csak egy évben (novemberben) találtam pár példányt az uradalmi park falán.

Bombyx rimicola Hb = *Eriogaster rimicola* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Ívlámpáknál októberben olyik évben található.

Bombyx quercus L. (Tölgypohók) = *Lasiocampa quercus* (Linnaeus, 1758)

Csak egy példányt (♂) fogtam 1910. aug. 3-án a Hungária Szálloda előtt.

Bombyx trifolii Esp. = *Lasiocampa trifolii* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Július–augusztusban az ívlámpáknál találtam.

Bombyx rubi L. = *Macrothylacia rubi* (Linnaeus, 1758)

A ♂-ek olyik évben nagyobb mennyiségben nappal a cserszegi erdőben, de a Petőfi csárda mellett lévő mezőkön [is] egy nyáron nagy számban repültek. A ♀-ek pedig az erdőkben itt-ott fűszálakon ülve láthatók és este az ívlámpáknál májusban.

Lasiocampa tremulifolia Hb. = *Phyllodesma tremulifolia* (Hübner, [1810])

Április–május–júniusban ívlámpáknál ritka.

Lasiocampa quercifolia L. (Tölgylevelű pohók) = *Gastropacha quercifolia* (Linnaeus, 1758)

Augusztusban az ívlámpáknál gyakori, köztük az ab. *alnifolia* O.

Lasiocampa populifolia Esp. = *Gastropacha populifolia* (Esper, 1789)

Szintén az ívlámpáknál júniusban nem ritka, köztük a sötétebb var. *obscura* Heuacker.

Lasiocampa pruni L. = *Odonestis pruni* (Linnaeus, 1758)

Június–júliusban az ívlámpáknál gyakori. A ♀ ritka.

Lasiocampa pini L. (Fenyőpohók) = *Dendrolimus pini* (Linnaeus, 1758)

Nem ritka az ívlámpáknál június augusztusig. Igen variál, előfordul az ab. *brunnea* Stgr. is. A ♀ igen ritka.

Lemoniidae Hampson, 1918

Lemonia taraxaci Esp. = *Lemonia taraxaci* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Szeptemberben az ívlámpáknál található, meglehetősen ritka.

Endromidae Boisduval, 1828

Endromis versicolora L. = *Endromis versicolora* (Linnaeus, 1758)

Ritka; két ♀ példányt március végén egy ívlámpánál zsákmányoltam, 1910 és 1918. március 29-én.

Sphingidae Latreille, [1802]

Acherontia atropos L. (Halálfejű lepke) = *Acherontia atropos* (Linnaeus, 1758)

Szeptemberben nem ritkán az ívlámpák körül röpköd. Cölömbökön és házfalakon nappal ülve találtam.

Sphinx ligustri L. = *Sphinx ligustri* Linnaeus, 1758

Május–júniusban ívlámpáknál található. Felkeresi este a virágos kerteket. Meglehetősen ritka.

Sphinx pinastri L. (Fenyőzúgólepke) = *Hyloicus pinastri* (Linnaeus, 1758)

Ívlámpáknál és kertekben virágokon májustól–júliusig előfordul, de nem gyakori.

Sphinx gallii Rott. = *Hyles gallii* (Rottentburg, 1775)

Ritka, verbéna virágon találtam pár példányt júniusban.

Sphinx euphorbiae L. (Kutyatejszender) = *Hyles euphorbiae* (Linnaeus, 1758)

Elég gyakori egész nyáron át, szintén az ívlámpáknál található. Ritka az ab. *rubescens* Panb.

Sphinx elpenor L. (Szőlőszender) = *Deilephila elpenor* (Linnaeus, 1758)

Mint a fenti.

Sphinx porcellus L. = *Deilephila porcellus* (Linnaeus, 1758)

Ritkább, mint a fentiek. A cserszegi erdőben két példányt fűszálakon ülve találtam.

Sphinx nerii L. (Oleánderlepke) = *Daphnis nerii* (Linnaeus, 1758)

Olyik nyárban ennek hernyói a városban több helyen oleándereken találtatott. A lepkék szeptember hónap közepén kibújtak, de mind ♂-ek voltak.

Smerinthus populi L. (Nyárfaszender) = *Laothoe populi* (Linnaeus, 1758)

Május–júniusban, elvértve augusztusban, itt-ott nyárfasorok közelében fűszálakon és falakon ülve található, de nem gyakori. Egy ízben egy ab. *subflavat* Gilm.-t a parkfalon találtam.

Sphinx livornica Esp. = *Hyles livornica* (Esper, 1780)

Igen ritka, egészben csak két példányt petúnia virágokon fogtam meg.

Smerinthus tiliae L. (Hársfalepke) = *Mimas tiliae* (Linnaeus, 1758)

Nem éppen ritka hársfák közelében. Továbbá az ívlámpáknál májusban, köztük az ab. *maculata* Welgr. és az ab. *brunescens* Stgr.

Smerinthus quercus Shiff. = *Marumba quercus* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Két ízben az uradalmi kőfejtő közelében diákok által június hóban találtatott.

Smerinthus ocellata L. (Esti pávaszem) = *Smerinthus ocellatus* (Linnaeus, 1758)

Olykor májusban az ívlámpáknál található. Nappal fűzfák közelében, nem válogatott helyeken ülve is.

Protoparce (Sphinx) convolvuli L. = *Agrius convolvuli* (Linnaeus, 1758)

Augusztustól szeptemberig kertekben este éppen nem ritka jelenség, de nem minden évben. Ívlámpáknál is található. A tavaszi ivadék ritkán mutatkozik.

Macroglossa stellatarum L. (Galambfarkú zúgólepke) = *Macroglossum stellatarum* (Linnaeus, 1758)

Tavasztól októberig virágos kertekben gyakori. Nappal röpül.

Macroglossa scabiosae L. = *Hemaris tityus* (Linnaeus, 1758)

Mely szintén nappal repül, májusban a cserszegi réteken található, de nem minden évben. A második ivadéki példányokat a keszthelyi alsó téglagyár alatt, július hóban is megfigyeltem.

Saturniidae Boisduval, [1837], 1834

Saturnia pyri Schiff. (Nagy éjjeli pávaszem) = *Saturnia pyri* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Májusban, olykor már áprilisban ívlámpák körül repül. Azonban falakon ülvé is találtatik, a hernyó a barackfaleveleket kedveli.

Saturnia spini Schiff. (Középnagyságú éjjeli pávaszem) = *Saturnia spini* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Mely fajból csak 2 példány az ívlámpáknál került a hálómába.

Saturnia pavonia L. (Kis éjjeli pávaszem) = *Saturnia pavoniella* (Scopoli, 1763)

Ritka; csak 1911. április 30-án, a Petőfi csárdától északra fekvő réteken repültek nagyobb mennyiségben másfél méter magasságban és különös mind délről észak felé repültek. Akkor sikerült nekem pár ♂ példányt megfogni.

Aglia tau L. (Foltos pávaszem) = *Aglia tau* (Linnaeus, 1758)

Mint lepkét eddig nem figyeltem meg, de egy ízben egy hernyót a cserszegi erdőben, a Gom-baháti kút közelében gyertyánfán találtam.

Drepanidae Meyrick, 1895

Drepana falcataria L. = *Drepana falcataria* (Linnaeus, 1758)

Májusban az ívlámpáknál ritka.

Drepana harpagula Esp. = *Sabra harpagula* (Esper, 1786)

Úgy, mint fent.

Drepana lacertinaria L. = *Falcaria lacertinaria* (Linnaeus, 1758)

Az ívlámpáknál májusban, de egy ízben nappal a cserszegi erdőben repült.

Drepana binaria Hufn. = *Watsonalla binaria* (Hufnagel, 1766)

Igen ritka az ívlámpáknál.

Cilix glaucata Sc. = *Cilix glaucata* (Scopoli, 1763)

Csak 3 példányt fogtam az ívlámpáknál augusztusban.

Thyatiridae Smith, 1893

Habrosyne derasa L. = *Habrosyne pyritoides* (Hufnagel, 1766)

Júniusban igen ritka.

Thyatira batis L. = *Thyatira batis* (Linnaeus, 1758)

Május-júliusban ívlámpáknál meglehetősen ritka.

Cymatophora or F. = *Tethea or* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Csak egy példányt az egyik ívlámpánál májusban.

Cymatophora octogesima Hb. = *Tethea ocularis* (Linnaeus, 1767)

Pár példányt május hónapban ívlámpánál.

Asphalia ridens F. = *Polyplocia ridens* (Fabricius, 1787)

Hernyó által egy példányt nyertem 1919 márciusában.

Geometridae Leach, [1815]

Pseudoterpna pruinata Hufn. = *Pseudoterpna pruinata* (Hufnagel, 1767)

Cserszegi erdőben júliusban meglehetősen ritka.

Geometra papilionaria L. (Nyírfaaraszoló) = *Geometra papilionaria* (Linnaeus, 1758)

Ritka. Egy példányt az ívlámpánál lett fogva.

Geometra vernaria Hb. = *Hemistola chrysoprasaria* (Esper, 1795)

Olyk évben a Vadlánybarlang alatt júniusban nem volt ritka.

Euchloris pustulata Hufn. = *Comibaena bajularia* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Május végén az ívlámpáknál található.

Euchloris smaragdaria F. = *Thetidia smaragdaria* (Fabricius, 1787)

Mint fenti, de ritkán. Még ritkább az ab. *prassinana* F.

Nemoria viridata L. = *Chlorissa viridata* (Linnaeus, 1758)

Cserszegi erdőben május-júliusig nem ritka. Olykor az ab. *cerulescens* Bor. is.

Nemoria porrinata Z. = *Chlorissa cloraria* (Hübner, [1813])

Az ívlámpáknál ritkán fordul elő.

Nemoria pulmentaria Gn. = *Phaioagramma etruscaria* (Zeller, 1849)

Mint az előbbeni.

Thalera fimbrialis Sc. = *Thalera fimbrialis* (Scopoli, 1763)

Csak két nyáron figyeltem meg, az uradalmi erdőben és az alsó téglagyáron alul.

Thalera putata L. = *Jodis putata* (Linnaeus, 1758)

Néhány példányt a cserszegi erdőben fogtam.

Hemithea stigata Müll. = *Hemithea aestivaria* (Hübner, 1789)

A Balatoni-parkban az ívlámpáknál júniusban több példányt fogtam meg.

Acidalia trilineata Sc. = *Idaea aureolaria* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Júniustól augusztusig az erdőben igen gyakori, pláne napos helyeken.

Acidalia ochrata Sc. = *Idaea ochrata* (Scopoli, 1763)

Sokkal ritkább, mint előbbeni, szintén az erdőben található.

Acidalia virgularia Hb. = *Idaea seriata* (Schränk, 1802)

Májuban, de ritkább.

Acidalia herbariata F. = *Idaea inquinata* (Scopoli, 1763)

Ritka. Egyetlenegy példányt Cserszegen fogtam.

Acidalia bisetata Hb. = *Idaea biselata* (Hufnagel, 1767)

Mint az előbbeni. 1917. május 21.

Acidalia rusticata F. = *Idaea rusticata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Igen ritka.

Acidalia degeneraria Hb. = *Idaea degeneraria* (Hübner, 1799)

Egy példányt a cserszegi erdőben 1914. május 29-én fogtam.

Acidalia inornata Hw. = *Idaea straminata* (Borkhausen, 1794)

Szintén ritka.

Acidalia aversata L. = *Idaea aversata* (Linnaeus, 1758)

Cserszegi erdőben nem ritka egész nyáron át. Köztük az ab. *spoliata* Stgr. gyakoribb.

Acidalia immorata L. = *Scopula immorata* (Linnaeus, 1758)

Június-júliusban az erdőkben-bokrokban nem ritkán található.

Acidalia rubiginata Hufn. = *Scopula rubiginata* (Hufnagel, 1767)

Ritka. Csak egy példányt fogtam.

Acidalia marginepunctata Göze. = *Scopula marginepunctata* (Goeze, 1781)

2 példányt a cserszegi erdőben fogtam.

Acidalia incanata L. = *Scopula incanata* (Linnaeus, 1758)

Nem ritka júliusban.

Acidalia immutata L. = *Scopula immutata* (Linnaeus, 1758)

Gyakori június-júliusban a cserszegi erdőben.

Acidalia strigilaria Hb. = *Scopula nigropunctata* (Hufnagel, 1767)

Nem ritka jelenség május-július-augusztusban.

Acidalia ornata Sc. = *Scopula ornata* (Scopoli, 1763)

Cserszegi erdőben és az erdei réteken egész nyáron nem ritka.

Acidalia violata Thnbg. var. *decorata* Bkh. = *Scopula decorata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Ritka; csak egy példányt sikerült évek[kel] [ez]előtt fogni.

Zonosoma (Codonia) pendularia Cl. = *Cyclophora pendularia* (Clerck, 1759)

Igen ritka. Egyet az erdőben és egyet az egyik ívlámpánál fogtam.

Zonosoma (Codonia) annulata Schulze = *Cyclophora annularia* (Fabricius, 1775)

2 példányt a cserszegi erdőben fogtam.

Zonosoma (Codonia) porata F. = *Cyclophora porata* (Linnaeus, 1767)

Egy pár példányt a Vadaskertben fogtam júniusban.

Zonosoma (Codonia) punctaria L. = *Cyclophora punctaria* (Linnaeus, 1758)

Gyakoribb, mint előbbeni.

Zonosoma (Codonia) linearia Hb. = *Cyclophora linearia* (Hübner, 1799)

Ritka; csak egy példányt fogtam Cserszegen.

Pellonia vibicaria Cl. (Vörösvüvű araszoló) = *Rhodostrophia vibicaria* (Clerck, 1759)

Június-augusztusban száraz erdőhelyeken nem ritka. Köztük a var. *strigata* Stgr. és az ab. *intermedia* Kempny.

Tymandra amata L. = *Timandra comae* A. Schmidt, 1931

Május-július és augusztusban az erdőkben és az ívlámpáknál gyakori.

Abraxas grossulariata L. (Pöszméte araszoló) = *Abraxas grossulariata* (Linnaeus, 1758)

Júliusban Cserszegen, de a városban is olyik évben nem ritka.

Abraxas sylvata Sc. (Zelnice araszoló) = *Abraxas sylvata* (Scopoli, 1763)

Ritka. Csak egy példányt egy ívlámpánál fogtam.

Abraxas marginata L. (Mogyoró v. füzfaaraszoló) = *Lomaspilis marginata* (Linnaeus, 1758)

Vadaskertben és a cserszegi erdőben májusban és júliusban nem ritka.

Abraxas adustata Schiff. = *Ligdia adustata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Nem ritka; a cserszegi erdőben található.

- Bapta bimaculata** F. = *Lomographa bimaculata* (Fabricius, 1775)
Csak egy példányt fogtam Cserszegen, 1915. június 3-án.
- Stegania dilectaria** Hb. = *Stegania dilectaria* (Hübner, 1790)
Néhány példányt réteken találtam.
- Dilina (Cabera) pusaria** L. = *Cabera pusaria* (Linnaeus, 1758)
Cserszegi erdőben, gyenesi köfjőtnél júliusban nem ritka.
- Dilina (Cabera) exanthemata** Sc. = *Cabera exanthemata* (Scopoli, 1763)
Csak egy példányt sikerült találni.
- Ellopia prosapiaria** L. = *Hylaea fasciaria* (Linnaeus, 1758)
1917. június 12-én egy példányt a Vadaskertben fogtam.
- Metrocampa margaritaria** L. = *Campaea margaritata* (Linnaeus, 1761)
Május végén, elvéve augusztusban is a cserszegi erdőben, árnyékos helyeken de csak olyik évben található.
- Eugonia (Ennomus) autumnaria** Wernb. = *Ennomos autumnaria* (Werneburg, 1859)
Egy példányt augusztus 13-án az uradalmi park mellett fogtam.
- Eugonia (Ennomus) quercinaria** Hufn. = *Ennomos quercinaria* (Hufnagel, 1767)
Egy példányt az egyik ívlámpánál fogtam, ugyanott gyakoribb az ab. *carpinaria* Hb., ellenben ritka az ab. *infuscula* Stgr.
- Eugonia (Ennomus) erosaria** Hb. ab. *tiliaria* Hb. = *Ennomos erosaria* ([Denis & Schiffermüller], 1775). 2 példányt.
- Selenia bilunaria** Esp. = *Selenia dentaria* (Fabricius, 1775)
Szeptemberben az ívlámpáknál nem ritka. Var. *juliaria* Hw. is.
- Selenia lunaria** Schiff. = *Selenia lunularia* (Hübner, 1788)
Egész nyáron át az ívlámpáknál előfordul.
- Selenia tetralunaria** Hufn. = *Selenia tetralunaria* (Hufnagel, 1767)
Igen ritka. Ívlámpáknál figyeltem.
- Pericallia syringaria** L. (Orgonafa araszoló) = *Apeira syringaria* (Linnaeus, 1758)
Igen ritka.
- Therapis evonymaria** Schiff. = *Artiora evonymaria* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Az ívlámpáknál nyáron nem ritka. Előfordul az ab. *obscura* Dlstr. is.
- Himera pennaria** L. = *Colotois pennaria* (Linnaeus, 1761)
Októberben az ívlámpáknál nem ritka.
- Crocallis elinguarua** L. (Gyapjaslábú araszoló) = *Crocallis elinguarua* (Linnaeus, 1758)
Szeptemberben olyik évben az ívlámpáknál nem ritka. Egy példány ab. *trapezaria* B.-t is fogtam Cserszegen.
- Angerona prunaria** L. (Szilva-araszoló) = *Angerona prunaria* (Linnaeus, 1758)
Június-júliusban kertekben a bokrokon tartózkodik nappal. Este az ívlámpákhoz repül, köztük az ab. *sordata* Füssl. is.
- Urapteryx sambucaria** L. (Fecskefarkú araszoló) = *Ourapteryx sambucaria* (Linnaeus, 1758)
Júliusban az ívlámpák közel[ében] nem ritka.
- Eurymene dolabraria** L. = *Plagodis dolabraria* (Linnaeus, 1767)
Néhány példányt nyáron az ívlámpáknál találtam.
- Opisthograptis (Rumia) luteolata** L. (Galagonya-araszoló) = *Opisthograptis luteolata* (Linnaeus, 1758)
Csak két példányt fogtam júliusban az ívlámpáknál.

- Epione apiciaria** Schiff. = *Epione repandaria* (Hufnagel, 1767)
E csinos araszóly olykor az ívlámpáknál mutatkozik júliusban.
- Epione advenaria** Hb. = *Cepphis advenaria* (Hübner, 1790)
Egypár példányt a Vadaskertben fogtam.
- Caustoloma flavicaria** Hb. = *Therapis flavicaria* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Cserszegi erdőben pár példányt találtam májusban.
- Venilia macularia** L. (Tigriske) = *Pseudopanthera macularia* (Linnaeus, 1758)
Júniusban az erdőkben igen gyakori.
- Semiothosia (Macaria) notata** L. = *Macaria notata* (Linnaeus, 1758)
Május-júliusban a cserszegi erdőben nem ritka.
- Macaria alternaria** Hb. = *Macaria alternata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Ritkább, mint az előbbeni; a Vadaskertben találtam.
- Hibernia rupicapraria** Hb. = *Theria rupicapraria* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Egy pár példányt az uradalmi park falán márciusban találtam.
- Hibernia bajaria** Schiff. = *Agriopis bajaria* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Enyhe november estéken az ívlámpáknál nem ritka, köztük az ab. *sorditaria*.
- Hibernia leucophaearia** Schiff. = *Agriopis leucophaearia* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Márciusban nappal a parkfalon ülve található.
- Hibernia aurantiaria** Esp. = *Agriopis aurantiaria* (Hübner, 1799)
Ritka. Csak egy példányt a park falán találtam.
- Hibernia defoliaria** Cl. (Rügypusztító araszóly) = *Erannis defoliaria* (Clerck, 1759)
Szintén ritka. Pár példányt a park falán találtam és az ívlámpáknál novemberben, köztük az ab. *obscurata* Stgr.-t.
- Anisopteryx aescularia** Schiff. = *Alsophila aescularia* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Kizárólag február végén, márciusban az uradalmi park falán, de nem ritkán található.
- Phigalia pedaria** F. = *Apocheima pilosaria* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Február végén egy pár példányt egy ívlámpánál találtam.
- Biston hispidaria** F. = *Apocheima hispidaria* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Március-áprilisban az ívlámpáknál nem ritka.
- Biston zonaria** Schiff. (Övösbinces) = *Lycia zonaria* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Épp ott, de sokkal ritkább áprilisban.
- Biston hirtaria** Cl. = *Lycia hirtaria* (Clerck, 1759)
Ellenben igen gyakori.
- Biston strataria** Hufn. = *Biston strataria* (Hufnagel, 1767)
Mint az előbbeni, köztük az ab. *actodureysis* Far.
- Amphidasis betularia** L. (Nyíri pohoska) = *Biston betularia* (Linnaeus, 1758)
Május-júniusban az ívlámpáknál található, de nem gyakori.
- Boarmia cinctaria** Schiff. = *Cleora cinctaria* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Igen ritka. Két példányt az uradalmi park falán és egy ab. *consimilaria* Dup.-t is fogtam.
- Boarmia repandata** L. = *Alcis repandata* (Linnaeus, 1758)
Június-júliusban olykor az ívlámpáknál jelenik meg.
- Boarmia roboraria** Schiff. = *Hypomecis roboraria* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Ritka. Egy példányt az egyik ívlámpánál és egyet a cserszegi erdőben fogtam.
- Boarmia consortaria** F. = *Hypomecis punctinalis* (Scopoli, 1763)
Csak egypár példányt az ívlámpáknál fogtam és egy ab. *absculata* Stgr.-t.

- Boarmia angularia** Thnbg. = *Fagivorina arenaria* (Hufnagel, 1767)
Cserszegi erdőben fogtam néhány példányt.
- Boarmia lichenaria** Hufn. = *Cleorodes lichenaria* (Hufnagel, 1767)
Igen ritka.
- Boarmia selenaria** Hb. = *Ascotis selenaria* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Június-júliusban az ívlámpánál igen gyakori.
- Boarmia crepuscularia** Hb. = *Ectropis crepuscularia* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Március-áprilisban az uradalmi park falán található, az ab. *defessaria* Fr. gyakoribb.
- Boarmia consonaria** Hb. = *Paradarisa consonaria* (Hübner, 1799)
Csak egy példányt fogtam májusban az egyik ívlámpánál.
- Tephronia sepiaria** Hufn. = *Tephronia sepiaria* (Hufnagel, 1767)
E fajból csak két példányt foghattam.
- Gnophos furvata** F. = *Gnophos furvata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
A cserszegi erdőben egyes helyeken fordul elő.
- Gnophos obscuraria** Hb. = *Charissa obscurata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
A Vadlánybarlang alatt levő árokban találtam júliusban 2 példányt.
- Fidonia fasciolaria** Rott. = *Narraga fasciolaria* (Hufnagel, 1767)
Ritka. 1911. június 7-én fogtam egy példányt.
- Ematurga atomaria** L. = *Ematurga atomaria* (Linnaeus, 1758)
Májustól szeptemberig erdőben és réteken közönséges. Köztük egy példány ab. *unicolorara* Stgr.
- Bupalus piniarius** L. (Fenyőaraszoló) = *Bupalus piniaria* (Linnaeus, 1758)
Az uradalmi erdőben a fenyőligetben a ♀-ek az ívlámpákhoz jönnek. Májusban nem ritka.
Köztük a ♂ ab. *flavescens* P. Wite.
- Selidosema ericetaria** Will. = *Selidosema plumaria* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Cserszegen napos dombokon és a Vadlánybarlang körül augusztusban olyik évben nem ritka.
- Phasiane clathrata** L. (Csupaszlábu araszó) = *Chiasmia clathrata* (Linnaeus, 1758)
Áprilistól augusztusig réteken és erdőben közönséges. Egy ízben 1920. augusztus 6-án a Gyenesi köfőjtő felett fogtam egy példányt ab. *cancellaria* Hb.-t.
- Phasiane glarearia** Brahm. = *Helimata glarearia* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Ritka. 1915. május 14-én fogtam egy példányt.
- Phasiane petrarria** Hb. = *Petrophora chlorosata* (Scopoli, 1763)
Szintén ritka. Két példányt fogtam már ismeretlen helyeken.
- Diastictis artesiaria** F. = *Macaria artesiaria* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Egy példányt fogtam az egyik ívlámpánál 1917. július 15-én.
- Eubolia arenacearia** Hb. = *Tephрина arenacearia* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Az ívlámpánál nem ritka. Köztük a var. *flavidaria* Ev.
- Eubolia murinaria** F. = *Tephрина murinaria* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Egypár példányt fogtam az egyik ívlámpánál.
- Scodiona conspersaria** F. = *Dyscia conspersaria* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
A gyenesi köfőjtőnél fogtam egy példányt 1914. június 14-én.
- Scoria lineata** Sc. = *Siona lineata* (Scopoli, 1763)
Egy példányt fogtam 1917. június 10-én a Congó vasúti állomásnál levő ligetben.
- Aspilates mundataria** Cr. = *Megaspilates mundataria* (Stoll, 1782)
Ritka. Egy példányt fogtam 1914-ben a Vadaskertben.

- Aspilates gilvaria** F. = *Aspitates gilvaria* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
A gyenesi kőfejtő közelében júliusban nem ritka.
- Lythria purpuraria** L. (Bíboraraszoló) = *Lythria purpuraria* (Linnaeus, 1758)
Május–július és augusztusban réteken és erdőkben nem ritka. Köztük az ab. *rotaria* F. és az ab. *abstinentiaria* Fuchs.
- Ortholitha coarctaria** F. = *Scotopteryx coarctaria* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Egy példányt fogtam 1917. május 12-én az uradalmi kőfejtő mellett.
- Ortholitha plumbaria** F. = *Scotopteryx luridata* (Hufnagel, 1767)
Június–júliusban a cserszegi erdőben nem ritka.
- Ortholitha limitata** Sc. = *Scotopteryx chenopodiata* (Linnaeus, 1758)
Mint fenti.
- Ortholitha moeniata** Sc. = *Scotopteryx moeniata* (Scopoli, 1763)
Meglehetősen ritka; a cserszegi erdőben található.
- Ortholitha bipunctaria** Schiff. = *Scotopteryx bipunctaria* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Az erdőkben július–augusztusban gyakori.
- Minoa murinata** Sc. = *Minoa murinata* (Scopoli, 1763)
Áprilistól júliusig az erdőkben közönséges.
- Lithostege farinata** Hufn. = *Lithostege farinata* (Hufnagel, 1767)
Júniusban a gabonaföldek közelében tartózkodik; repül nappal és este az ívlámpáknál.
- Lithostege griseata** Schiff. = *Lithostege griseata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Csak egy példányt fogtam az egyik ívlámpánál.
- Anaitis plagiata** L. (Rövidlábú araszoló) = *Aplocera plagiata* (Linnaeus, 1758)
Április–július és augusztusban a cserszegi erdőben nem ritka. Köztük, de sokkal ritkább az ab. *pallidata* Stgr.
- Lobophora polycommata** Hb. = *Trichopteryx polycommata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Fogtam 1913-ban egy példányt egy kőfalon.
- Lobophora halterata** Hufn. = *Lobophora halterata* (Hufnagel, 1767)
Az uradalmi park falán fogtam 2 példányt áprilisban.
- Cheimatobia boreata** Hb. = *Operophtera fagata* (Scharfenberg, 1805)
Ritkább, mint a következő faj.
- Cheimatobia brumata** L. (Téliaraszoló) = *Operophtera brumata* (Linnaeus, 1758)
Novemberben jelenik [meg]. Olykor nagy mennyiségben az ívlámpáknál található, különben nappal a házfalakon ülve is.
- Triphosa dubitata** L. = *Triphosa dubitata* (Linnaeus, 1758)
Áprilisban erdei árkokban nem ritka; köztük az ab. *cinereata* Stph.
- Eucosmia certata** L. = *Rheumaptera cervinalis* (Scopoli, 1763)
Mint előbbeni, de ritkább.
- Eucosmia undulata** L. = *Rheumaptera undulata* (Linnaeus, 1758)
1915. július 13-án fogtam egy példányt.
- Scotosia vetulata** Hb. = *Philereme vetulata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Cserszegi erdőben bizonyos területen júniusban gyakori.
- Scotosia rhamnata** Schiff. = *Philereme transversata* (Hufnagel, 1767)
Csak két példányt sikerült megfogni.
- Larentia (Cidaria) dotata** L. = *Eulithis pyraliata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Cserszegi erdőben mogyoróbokrokra nem ritkán található.

- Larentia (Cidaria) fulvata** Forst. = *Cidaria fulvata* (Forster, 1771)
 Ritka. Egy példányt fogtam júliusban az udvaromon és egyet az egyik ívlámpánál.
- Larentia (Cidaria) ocellata** L. = *Cosmorhoe ocellata* (Linnaeus, 1758)
 Nem ritka kertfalakon és a cserszegi erdőben.
- Larentia (Cidaria) bicolorata** Hufn. = *Plemyria rubiginata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
 Csak egy példányt fogtam a cserszegi erdőben.
- Larentia variata** Schiff. = *Thera variata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
 Mint [az] előbbeni.
- Larentia juniperata** L. = *Thera juniperata* (Linnaeus, 1758)
 Szintén ritka jelenség. 1917. június 9-én az uradalmi kőfejtőnél.
- Larentia siterata** Hufn. = *Chloroclysta siterata* (Hufnagel, 1767)
 Egy példányt már február végén egy házban és egyet áprilisban a Vadaskertben találtam.
- Larentia truncata** Hufn. = *Dysstroma truncata* (Hufnagel, 1767)
 Csak egy példányt fogtam a cserszegi erdőben és egy ab. *perfuscata* Hw.-t.
- Larentia viridaria** F. = *Colostygia pectinataria* (Knoch, 1781)
 E csinos araszólót találtam 1917 májusban a Vadaskertben és néhány példányt a cserszegi erdőben.
- Larentia fluctuata** L. = *Xanthorhoe fluctuata* (Linnaeus, 1758)
 Tavasszal és augusztusban az uradalmi park falán nappal ülve találtam.
- Larentia ferrugata** Cl. = *Xanthorhoe ferrugata* (Clerck, 1759)
 Az erdőben, bokrokban nem ritka.
- Larentia fluviata** Hb. = *Orthonama obstipata* (Fabricius, 1794)
 Csak egy példányt találtam Cserszegen.
- Larentia dilutata** Bkh. = *Epirrita dilutata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
 Október–novemberben kizárólag az Urdalmi park falán (nyugati oldalán), de nem ritkán található.
- Larentia frustata** Tr. = *Euphyia frustata* (Treitschke, 1828)
 Áprilisban és júliusban a Vadlánybarlangban és erdei utakon olyik évben gyakori. Köztük a var. *fulvocinctata* Rbr.
- Larentia riguata** Hb. = *Cataclysmes riguata* (Hübner, 1813)
 Júniusban a cserszegi erdőben nem ritka.
- Larentia cucullata** Hufn. = *Catarhoe cucullata* (Hufnagel, 1767)
 Ritka, fogtam egy példányt 1916. június 6-án Cserszegen.
- Larentia rivata** Hb. = *Epirrhoe rivata* (Hübner, 1813)
 Júniusban olyik évben a cserszegi erdőben nem ritka.
- Larentia sociata** Bkh. = *Epirrhoe alternata* (Müller, 1764)
 Egész nyáron át a Vadaskertben és a cserszegi erdőben közönséges.
- Larentia unangulata** Hw. = *Euphyia unangulata* (Haworth, 1809)
 Ritka. 1914-ben egyetlenegy példányt fogtam a cserszegi erdőben.
- Larentia albicillata** L. = *Mesoleuca albicillata* (Linnaeus, 1758)
 Szintén ritka. [A] cserszegi erdőben a bokrokban találtam két példányt.
- Larentia procellata** F. = *Melantheria procellata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
 Mint az előbbeni júniusban.
- Larentia tristata** L. = *Epirrhoe tristata* (Linnaeus, 1758)
 Május–júniusban a cserszegi erdőben nedves utakon olyik évben nem ritka.
- Larentia bilineata** L. = *Campptogramma bilineata* (Linnaeus, 1758)
 Mindenütt, ahol bokrok vannak a nyári hónapokon át gyakori. Köztük az ab. *infusata* Gmpbg.

- Larentia berberata** Schiff. = *Pareulype berberata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Cserszegi erdőben néhány példányt májusban fatörzsökön ülve találtam.
- Larentia capitata** H.S. = *Ecliptopera capitata* (Herrich-Schäffer, 1839)
Igen ritka.
- Larentia nigrofasciaria** Goeze = *Anticlea derivata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Cserszegen egy pár példányt találtam májusban.
- Larentia comitata** L. = *Pelurga comitata* (Linnaeus, 1758)
Nem ritka az ívlámpáknál és az erdőben.
- Larentia rubidata** F. = *Catarhoe rubidata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Csak két példányt foghattam e fajból.
- Asthena candidata** Schiff. = *Perizoma albulata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Május–június–júliusban a cserszegi erdőben olykor található.
- Eupithecia (Tephroclystia) oblongata** Thnbg. = *Eupithecia centaureata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Palánkokon és falakon ritkán található júniustól augusztusig.
- Eupithecia linariata** F. = *Eupithecia linariata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Mint fenti.
- Eupithecia millefoliata** Rössl. = *Eupithecia millefoliata* Rössler, 1866
E fajból 1912-évben csak egy példányt találtam.
- Phibalapteryx polygrammata** Bkh. = *Costaconvexa polygrammata* (Borkhausen, 1794)
1912. évben 1 példányt a cserszegi erdőben találtam.
- Phibalapteryx vitalbata** Hb. = *Horisme vitalbata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
E fajból két példányt fogtam.
- Phibalapteryx corticata** Tr. = *Horisme corticata* (Treitschke, 1835)
1911-ben egy példányt a cserszegi erdőben találtam.
- Phibalapteryx tersata** Hb. = *Horisme tersata* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Az uradalmi park falán találtam 1918 júniusában 2 példányt.
- Chloroclystis rectangulata** L. = *Pasiphila rectangulata* (Linnaeus, 1758)
E fajból három példányt találtam.

Notodontidae Stephens, 1829

- Harpyla bicuspis** Bkh. = *Furcula bicuspis* (Borkhausen, 1790)
E ritka lepke júliusban az ívlámpákhoz megy, egészben három példányt fogtam csak.
- Harpyla furcula** Cl. = *Furcula furcula* (Clerk, 1759)
Május–júniusban az ívlámpáknál nem ritka.
- Harpyla bifida** Hb. = *Furcula bifida* (Brahm, 1787)
Ritkább, mint a fenti nyáron az ívlámpáknál.
- Harpyla erminea** Esp. = *Cerura erminea* (Esper, 1783)
Májusban az ívlámpáknál éppen nem ritka.
- Harpyla vinula** L. = *Cerura vinula* (Linnaeus, 1758)
Csak 2 példányt találtam júliusban az ívlámpáknál.
- Stauropus fagi** L. = *Stauropus fagi* (Linnaeus, 1758)
Csak egy évben, de akkor nagyobb számban az ívlámpáknál figyeltem meg, egy példányt pedig egy házfalán nappal ülve találtam.

- Hoplitis milhauseri** F. = *Harpyia milhauseri* (Fabricius, 1775)
 Ritka. Csak pár példányt nyáron az ívlámpáknál foghattam meg.
- Notodonta querna** F. = *Drymonia querna* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
 Ritka áprilisban az ívlámpáknál.
- Notodonta trimacula** Esp. = *Drymonia dodonaea* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
 Mint fent. Egy ízben a var. *Dodonaea* Hb.
- Notodonta chaonia** Hb. = *Drymonia ruficornis* (Hufnagel, 1766)
 Áprilisban az ívlámpáknál igen gyakori.
- Notodonta tremula** Cl. = *Pheosia tremula* (Clerk, 1759)
 Ritkább, mint a fenti.
- Notodonta ziczac** L. = *Notodonta ziczac* (Linnaeus, 1758)
 Meglehetősen ritka július–augusztusban az ívlámpáknál.
- Notodonta dromedarius** L. = *Notodonta dromedarius* (Linnaeus, 1767)
 Májusban az ívlámpáknál ritka.
- Notodonta phoebe tritophus** F. = *Notodonta tritophus* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
 Nem ritka az ívlámpáknál május–júniusban.
- Notodonta trepida** Esp. = *Peridea anceps* (Goeze, 1781)
 Úgy, mint fent.
- Notodonta argentina** Schiff. = *Spatalia argentina* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
 E szép lepke két ivadékbán az ívlámpáknál fordul elő, de ritkán.
- Drymonia melagony** Bkh. = *Drymonia obliterata* Esper, 1785
 Csak egy példányt fogtam meg az egyik ívlámpánál 1914. június 22-én.
- Lophopteryx camelina** L. = *Ptilodon capucina* (Linnaeus, 1758)
 Pár példányt az ívlámpáknál és egyet a Balatoni parkban fogtam.
- Lophopteryx cuculla** Esp. = *Ptilodon cucullina* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
 Mint fent.
- Pterostoma palpina** = *Pterostoma palpina* (Clerk, 1759)
 Az ívlámpáknál nem ritka, falakon nappal ülvé is találtam.
- Ptilophora plumigera** Esp. = *Ptilophora plumigera* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
 Kora tavasszal az uradalmi park falán egy évben néhány példányt ülvé találtam.
- Phalera bucephala** L. = *Phalera bucephala* (Linnaeus, 1758)
 Május–júniusban az ívlámpáknál nem ritka.
- Phalera bucephaloides** O. = *Phalera bucephaloides* (Ochsenheimer, 1810)
 Ritkább, mint a fenti.
- Pygaena anastomosis** L. = *Clostera anastomosis* (Linnaeus, 1758)
 Csak 1 példányt az egyik ívlámpánál találtam.
- Pygaera curtula** L. = *Clostera curtula* (Linnaeus, 1758)
 Szintén az ívlámpáknál, de nappal házfalakon is találtam.
- Cnethocampa processionea** L. = *Thaumetopoea processionea* (Linnaeus, 1758)
 Az ívlámpáknál néhány példányt találtam, ennek hernyófészékét a cserszegi erdőben, a tölgy-fatörzsökön néhányszor megfigyeltem augusztusban.

Erebidae Leach, 1815

- Calligenia miniata** Forst. (Rosea Esp.) = *Miltochrista miniata* (J. R. Forster 1771)
 Az ívlámpáknál néhány példányt találtam és egyet júniusban a cserszegi erdőben is.

Setina roscida Esp. = *Setina roscida* (Denis & Schiffermüller 1775)

Csak egy példányt találtam a cserszegi erdőben.

Setina mesomella L. = *Cybosia mesomella* (Linnaeus, 1758)

Május–júniusban a Vadaskertben nem ritka. A kongói állomás melletti kiserdőben nagyobb mennyiségben figyeltem meg.

Lithosia muscerda Hufn. = *Pelosia muscerda* (Hufnagel, 1766)

Ritka; egyetlenegy példányt az egyik ívlámpánál fogtam meg Júliusban.

Lithosia griseola Hb. = *Eilema griseola* (Hübner, [1803])

A cserszegi erdőben ritka jelenség.

Lithosia lurideola Zk. = *Eilema lurideola* ([Zincken], 1817)

Épp úgy, mint fent.

Lithosia complana L. = *Eilema complana* (Linnaeus, 1758)

Cserszegi erdőben pár példányt fogtam meg.

Lithosia lutarella L. = *Eilema lutarella* (Linnaeus, 1758)

Cserszegi erdőben, júliusban itt-ott található.

Lithosia pallifrons Z. = *Eilema pygmaeola pallifrons* (Zeller, 1847)

Pár példányt a cserszegi erdőben fogtam meg.

Gnophria quadra L. = *Lithosia quadra* (Linnaeus, 1758)

Nyári hónapokon az ívlámpáknál gyakori jelenség volt. Köztük az ab. *inpunctata*.

Emydia striata L. = *Spiris striata* (Linnaeus, 1758)

Napos erdei dombokon, június–júliusban olykor található.

Euchelia jacobaeae L. (Vérpetty) = *Tyria jacobaeae* (Linnaeus, 1758)

Június elején az uradalmi kőfejtő közelében és a cserszegi erdőben található, de nem minden évben.

Nemeophila russula L. = *Diacrisia sannio* (Linnaeus, 1758)

Nem ritka réteken és az erdőkben, a fűben ül, május, június és augusztusban (második ivadék), köztük a var. *pallida* Stgr. ♀ ritkább.

Callimorpha dominula L. (Vörös szindisz) = *Callimorpha dominula* (Linnaeus, 1758)

Eddig csak Fenéken figyeltem meg.

Callimorpha Hera L. (Orosz medve) = *Euplagia quadripunctaria* (Poda, 1761)

Nem ritka júliusban s augusztusban az erdőkben.

Arctia caja L. (Közönséges papmacskalepke) = *Arctia caja* (Linnaeus, 1758)

Június–júliusban ívlámpákhoz repül. Köztük az ab. *flava* Aig. és az ab. *confluens* Tapolca.

Arctia villica L. (Fekete medveszövő) = *Arctia villica* (Linnaeus, 1758)

E vidéken nem gyakori; találtam egyes példányokat május–júniusban az erdőben a fűben és árkokban nappal ülve, néhányat pedig az ívlámpáknál.

Arctia aulica L. = *Hyphoraia aulica* (Linnaeus, 1758)

Egy ízben a cserszegi erdőben, másod ízben évek[kel] [ez]előtt a zsidi országúton júniusban.

Arctia maculosa Gern. = *Chelis maculosa* (Gerning, 1780)

Ritka lehet. Cserszegi réten és gyenesi kőfejtőnél egy-egy példányt találtam nappal a fűben, egyet pedig hernyóból nyertem.

Spilosoma fuliginosa L. (Fahéjszínű tarkász) = *Phragmatobia fuliginosa* (Linnaeus, 1758)

Május s augusztusban az ívlámpáknál igen gyakori.

Spilosoma mendica Cl. = *Diaphora mendica* (Clerk, 1759)

Ritka. Csak egy ♂-et és 2 ♀-t fogtam sok év[vel] [ez]előtt.

- Spilosoma lubricipeda** L. (Sárga tarkász) = *Spilarctia lutea* (Hufnagel, 1766)
Nem ritka május–júniusban az ívlámpáknál.
- Spilosoma menthastri** Esp. = *Spilosoma lubricipeda* (Linnaeus, 1758)
Május–júniusban és júliusban az ívlámpáknál igen gyakori. Mint azt bevezetésemben (Előszó) említettem, egy ízben az igen ritkán előforduló *Walkeri* Curt.-t is fogtam.
- Spilosoma urticae** Esp. = *Spilosoma urticae* (Esper, 1789)
Az ívlámpáknál nem éppen ritka.
- Syntomis phegea** L. (Sárgaöves igázka) = *Syntomis phegea* (Linnaeus, 1758)
Június–júliusban az összes erdőkben gyakori.
- Dysanexes** Hb. (**Naclia**) **ancilla** L. = *Dysauxes ancilla* (Linnaeus, 1767)
Július–augusztusban a csereszegi árnyékos helyeken, búsfenyő bokrokon, meglehetősen ritka.
- Pentophera morio** L. = *Pentophera morio* (Linnaeus, 1767)
Május–júniusban réteken gyakori. Nappal repül.
- Orgyia antiqua** L. (Rozsdabarna kefeszövő) = *Orgyia antiqua* (Linnaeus, 1758)
Októberben olyik évben itt-ott található. Nappal repül.
- Dasychira pudibunda** L. = *Calliteara pudibunda* (Linnaeus, 1758)
Ívlámpáknál május–júniusban nem ritka.
- Porthesia chrysorrhoea** L. (Aranyfarkú szövő) = *Euproctis chrysorrhoea* (Linnaeus, 1758)
Június–júliusban gyümölcsfákon és az ívlámpák körül olyik évben nagy mennyiségben repül, köztük az ab. *punctigera* T.
- Porthesia similis** Füssl. = *Sphrageidus similis* (Fuessly, 1775)
Ritkább, mint a fenti.
- Laelia coenosa** Hb. = *Laelia coenosa* (Hübner, 1808)
Az ívlámpáknál júliusban néhány példányt találtam.
- Laria L. nigrum** Müll. = *Arctornis l-nigrum* (Müller, 1764)
Ritka; csak két példányt az ívlámpáknál fogtam július hóban.
- Leucoma salicis** L. = *Leucoma salicis* (Linnaeus, 1758)
Nyárfák közelében és az ívlámpáknál, de csak olyik évben látható júniusban.
- Psilura dispar** L. (Gyapjaslepke) = *Lymantria dispar* (Linnaeus, 1758)
Július–augusztusban gyakori ♂ nappal repül a városban és erdőben, de este az ívlámpáknál is előfordul. A ♀ ritkább.
- Psilura monacha** L. (Apácalepke) = *Lymantria monacha* (Linnaeus, 1758)
Júliusban az ívlámpákhoz repül, de meglehetősen ritka. Köztük az ab. *eremita* O. ritka.
- Oceneria rubea** F. = *Ocneria rubea* (Denis & Schiffermüller 1775)
Júliusban az ívlámpáknál de ritkán.
- Scoliopteryx libatrix** L. (Fogasbagoly) = *Scoliopteryx libatrix* (Linnaeus, 1758)
Augusztusban és szeptemberben ívlámpáknál fordul elő. (Áttelel). Áprilisban fűzfabokrok körül röpköd.
- Calpe capucina** Esp. = *Calyptra thalictri* (Borkhausen, 1790)
Igen ritka. 1911. augusztus 15-én este 1 példányt az Amazon szálloda előtt találtam.
- Thalpochares comunimacula** Hb. = *Calymma comunimacula* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Igen ritka. Néhány példányt az ívlámpáknál találtam júliusban.
- Thalpochares purpurina** Hb. = *Eublemma purpurina* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Ritka. Májusban a Vadaskertben 2-öt és az egyik lámpánál 1 példányt találtam.

- Cathephia alchymista** Schiff. (Fehér rendszalag) = *Catephia alchymista* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Igen ritka július–augusztusban az ívlámpáknál.
- Catocala fraxini** L. (Kéköves bagoly) = *Catocala fraxini* (Linnaeus, 1758)
Szintén igen ritka. Figyeltem párszor az ívlámpáknál, a főutcán és a Balaton parkban, ahol egy összetiport példányt októberben a földön találtam.
- Catocala electa** Bkh. = *Catocala electa* (Vieweg, 1790)
Igen ritka. Egy példányt évek[kel] [ez]előtt az uradalmi park falán találtam.
- Catocala elocata** Esp. (Cinóbervörös övesbagoly) = *Catocala elocata* (Esper, 1787)
Olyik évben, júliusban, házfalakon, kertfalakon gyakori, este az ívlámpáknál is található.
- Catocala nupta** L. (Fűzfabagoly) = *Catocala nupta* (Linnaeus, 1767)
Ellenben ritkán található.
- Catocala sponsa** L. = *Catocala sponsa* (Linnaeus, 1767)
Olyik nyáron júliusban, a cserszegi erdőben nagyobb mennyiségben a tölgyfatörzsökön található, mindig az árnyékos oldalán szoknak ülni.
- Catocala promissa** Esp. = *Catocala promissa* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Szintén ott található, de sokkal ritkább.
- Catocala hymenaea** Schiff. = *Catocala hymenaea* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Csak egy példányt sikerült megfogni.
- Catocala fulminea paranympa** L. (Sárga övesbagoly) = *Catocala fulminea* (Scopoli, 1763)
Ritka. Egy példányt egy diák az egyik ívlámpánál fogta meg.
- Catocala nymphagoga** Esp. = *Catocala nymphagoga* (Esper, 1787)
1913. július 13-án egy példányt a cserszegi erdőben egy bokron találtam.
- Toxocampa lusoria** L. = *Lygephila lusoria* (Linnaeus, 1758)
Évek[kel] [ez]előtt egy példányt a cserszegi erdőben fogtam.
- Toxocampa craccae** F. = *Lygephila craccae* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Szintén ritka. 2 példányt júliusban az ívlámpáknál és egyet 2 év[vel] [ez]előtt a cserszegi erdőben fogtam.
- Laspeyria flexula** Schiff. = *Laspeyria flexula* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Ritka. Két példányt az ívlámpáknál július hóban fogtam meg.
- Boletobia fuliginaria** L. = *Parascotia fuliginaria* (Linnaeus, 1761)
Néhány példányt az ívlámpáknál fogtam.
- Simplicia rectalis** Ev. = *Simplicia rectalis* (Eversmann, 1842)
Csak egy példányt az egyik ívlámpánál.
- Zanclognatha tarsiplumalis** Hb. = *Zanclognatha lunalis* (Scopoli, 1763)
Két példányt a cserszegi erdőben májusban fogtam.
- Zanclognatha grisealis** Hb. = *Herminia grisealis* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Egy példányt 1913. május 27-én fogtam.
- Herminia derivalis** Hb. = *Paracolax tristalis* (Fabricius, 1794)
Csak egy példányt sikerült megfogni.
- Herminia tentacularia** L. = *Polypogon tentacularia* (Linnaeus, 1758)
Nem ritka a Vadaskertben májusban.
- Pechipogon barbalis** Cl. = *Pechipogon strigilata* (Linnaeus, 1758)
Két példányt májusban az uradalmi park falán fogtam.
- Hypena proboscidalis** L. = *Hypena proboscidalis* (Linnaeus, 1758)
A Vadaskertben május és augusztusban csalánon nem ritka.

Hypena rostralis L. = *Hypena rostralis* (Linnaeus, 1758)

Május és augusztusban az ívlámpáknál gyakran található. Köztük az ab. *unicolor* Tutt.

Euteliidae Grote, 1882

Eurhipia adalatrix Hb. = *Eutelia adalatrix* Hübner, [1813]

E szép lepke ritka, 2-3 példányt az ívlámpáknál fogtam.

Nolidae Bruand, 1846

Earias vernana Hb. = *Earias vernana* (Fabricius, 1787)

Ritka. Gyenesi dombon egy példányt találtam.

Hylophila prasinana L. = *Pseudoips prasinana* (Linnaeus, 1758)

Május–júniusban az ívlámpáknál olyik évben gyakori, köztük az ab. ♂ *rubrostrigata*.

Hylophila bicolorana Fssl. = *Bena bicolorana* (Fuessly, 1775)

Mint fenti.

Nola cicatricalis Tr. = *Nola cicatricalis* (Treitschke, 1835)

Pár példányt tavasszal az uradalmi park falán fogtam.

Noctuidae

Diloba caeruleocephala L. (Pávaszemi bagoly) = *Diloba caeruleocephala* (Linnaeus, 1758)

Októberben az ívlámpáknál nem ritka, de nem minden évben.

Arsilonche albovenosa Goeze = *Simyra albovenosa* (Goeze, 1781)

Május–júniusban és később a II. ivadékban olyik évben az ívlámpáknál nem ritka.

Demas coryli L. = *Colocasia coryli* (Linnaeus, 1758)

Mint fenti.

Acronycta leporina L. (Gyapjas fabagoly) = *Acronicta leporina* (Linnaeus, 1758)

Előfordul júniusban az ívlámpáknál de ritka esetben.

Acronycta aceris (Juharbagoly) = *Acronicta aceris* (Linnaeus, 1758)

Mint fenti, de gyakoribb.

Acronycta tridens Schiff. = *Acronicta tridens* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Meglehetős[en] ritka május–júniusban az ívlámpáknál.

Acronycta psi L. = *Acronicta psi* (Linnaeus, 1758)

Gyakoribb, mint fenti, palánkokon és falakon nappal ülve találtam május–júniusban.

Acronycta euphorbiae F. = *Acronicta euphorbiae* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Csak egy példányt 1918. július 30-án a cserszegi erdőben egy cölömbön ülve találtam.

Acronycta rumicis L. = *Acronicta rumicis* (Linnaeus, 1758)

Május–augusztusban ívlámpáknál gyakran található.

Acronycta ligustri F. = *Craniophora ligustri* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Sokkal ritkább, mint fenti májusban.

Acronycta megacephala F. = *Acronicta megacephala* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Május–júniusban ívlámpáknál nem ritka.

Bryophila raptricula Hb. = *Bryophila raptricula* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Itt-ott májusban az ívlámpáknál található. Köztük az ab. *deceptricola* Hb.

- Bryophila fraudatricula** Hb. = *Cryphia fraudatricula* (Hübner, 1803)
Ritka.
- Bryophila receptricula** Hb. = *Cryphia receptricula* (Hübner, 1803)
Csak pár példányt az ívlámpáknál fogtam.
- Bryophila algae** F. = *Cryphia algae* (Fabricius, 1775)
Júliusban nem éppen ritka az ívlámpáknál.
- Bryophila perla** F. = *Bryophila domestica* (Hufnagel, 1766)
Ritka; csak két példányt házfalakon nappal ülve találtam.
- Agrotis polygona** F. = *Opigena polygona* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Csak egy példányt az egyik ívlámpánál fogtam.
- Agrotis janthina** Esp. = *Noctua janthina* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Ez példányt egy ház falán júliusban találtam.
- Agrotis fimbria** L. (Sárga szalagbagoly) = *Noctua fimbriata* (Schreber, 1759)
Júniusban az ívlámpáknál található, de nem minden évben.
- Agrotis pronuba** L. (Nagy földibagoly) = *Noctua pronuba* (Linnaeus, 1758)
Mint fenti. Található az erdőben a földön ülve legtöbbször, a var. *innuba*.
- Agrotis orbona** Hufn. = *Noctua orbona* (Hufnagel, 1766)
Párszor este berepült júliusban a világított konyhámba.
- Agrotis comes** Hb. = *Noctua comes* Hübner, 1813
Mint fenti.
- Agrotis triangulum** Hufn. = *Xestia triangulum* (Hufnagel, 1766)
Csak egy példányt júliusban az egyik ívlámpánál.
- Agrotis baja** F. = *Xestia baja* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Mint fenti.
- Agrotis C nigrum** L. = *Xestia c-nigrum* (Linnaeus, 1758)
Olyik évben nyáron igen gyakori az ívlámpáknál.
- Agrotis rubi** View. = *Diarsia rubi* (Vieweg, 1790)
Csak néhány példányt fogtam augusztusban az ívlámpáknál.
- Agrotis brunnea** F. = *Diarsia brunnea* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Ritka; csak egy példányt az egyik ívlámpánál.
- Agrotis plecta** L. (Ibolyabarnás földibagoly) = *Ochropleura plecta* (Linnaeus, 1761)
Nem ritka az ívlámpáknál június–júliusban.
- Agrotis simulans** Hufn. = *Rhyacia simulans* (Hufnagel, 1766)
Csak egy példányt az egyik ívlámpánál.
- Agrotis putris** L. = *Axylia putris* (Linnaeus, 1761)
Júniusban az ívlámpáknál olykor található.
- Agrotis exclamationis** L. (Pázsit földibagoly) = *Agrotis exclamationis* (Linnaeus, 1758)
Június–júliusban az ívlámpáknál igen gyakori, röptül szürkületkor a fiatal barackfák körül.
Köztük a var. *palida* F.
- Agrotis tritici** L. = *Euxoa nigrofusca* (Esper, 1788)
Nem ritka nyáron és szeptemberben az ívlámpáknál. Köztük olykor a var. *aquilina* Hb és a var. *erata* Hb.
- Agrotis rectangula** F. = *Chersotis rectangula* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Csak egy ízben az egyik ívlámpánál fogtam egyet.
- Agrotis ypsilon** Rott. = *Agrotis ipsilon* (Hufnagel, 1766)
Júliusban az ívlámpáknál nem ritka; fogtam egyet novemberben egy kert falán is.

- Agrotis segetum** Schiff. (Vetési bagoly) = *Agrotis segetum* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Variál; május–júliusban az ívlámpáknál közönséges.
- Agrotis crassa** Hb. = *Agrotis bigramma* (Esper, 1790)
Egyik évben az ívlámpáknál júliusban nem volt ritka.
- Agrotis praecox** L. = *Actebia praecox* (Linnaeus, 1758)
Néhány példányt az ívlámpáknál találtam.
- Agrotis prasina** F. = *Anaplectoides prasina* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Mint fenti augusztusban.
- Neuronía popularis** F. = *Tholera decimalis* (Poda, 1761)
Szeptember–októberben az ívlámpáknál gyakori.
- Neuronía cespitis** F. = *Tholera cespitis* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Sokkal ritkább szeptemberben.
- Mamestra leucophaea** View. = *Pachetra sagittigera* (Hufnagel, 1766)
Egyetlenegy példányt az egyik ívlámpánál fogtam.
- Mamestra nebulosa** Hufn. = *Polia nebulosa* (Hufnagel, 1766)
Mint fenti.
- Mamestra contigua** Vill. = *Lacanobia contigua* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Csak pár példányt az ívlámpáknál találtam.
- Mamestra thalassina** Rott. = *Lacanobia thalassina* (Hufnagel, 1766)
Sokkal gyakoribb, mint fenti.
- Mamestra dissimilis** Knoch. = *Lacanobia suasa* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Ívlámpáknál nem éppen ritka.
- Mamestra pisi** L. = *Ceramica pisi* (Linnaeus, 1758)
Csak pár példányt fogtam e fajból. Egyet az egyik ívlámpánál, a másikat nappal egy réten.
- Mamestra brassicae** L. = *Mamestra brassicae* (Linnaeus, 1758)
Az uradalmi park falán sokszor ülve találtam június–júliusban.
- Mamestra splendens** Hb. = *Lacanobia splendens* (Hübner, 1808)
E fajból csak két példányt az ívlámpáknál fogtam meg.
- Mamestra oleracea** L. = *Lacanobia oleracea* (Linnaeus, 1758)
Az egyik legközönségesebb faj e nemből [genusból]. Repül június–júliusban.
- Mamestra genistae** Bkh. = *Lacanobia w-latinum* (Hufnagel, 1766)
Gyakori az ívlámpáknál júniusban.
- Mamestra dentina** Esp. = *Hada plebeja* (Linnaeus, 1761)
Nem ritka az ívlámpáknál május–júniusban. Köztük az ab. *latonai* P. ritka.
- Mamestra trifolii** Rott. = *Hadula trifolii* (Hufnagel, 1766)
Meglehetősen gyakori az ívlámpáknál.
- Mamestra cavernosa** Ev. = *Hyssia cavernosa* (Eversmann, 1842)
E ritka fajból két példányt az ívlámpáknál fogtam.
- Mamestra reticulata** Vill. = *Heliophobus reticulata* (Goeze, 1781)
Néhány példányt az ívlámpáknál találtam.
- Mamestra chrysozona** Bkh. = *Hecatera dysodea* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Nem ritka július–augusztusban az ívlámpáknál. Egy példányt a gyenesi kőfejtőn a sziklán ülve találtam.
- Mamestra serena** F. = *Hecatera bicolorata* (Hufnagel, 1766)
Mint fenti, nem ritka.

Dianthoecia luteago Hb. = *Conisania luteago* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Az ívlámpáknál nem ritka jelenség.

Dianthoecia cucubali Füssl. = *Sideridis rivularis* (Fabricius, 1775)

Nem ritka az ívlámpáknál, néhány példányt májusban az uradalmi kert falán nappal ülve találtam.

Dianthoecia carpophaga Bkh. = *Hadena perplexa* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Ritka; csak egy példányt fogtam az egyik ívlámpánál.

Episema glaucina Esp. = *Episema glaucina* (Esper, 1789)

Ritka, az ívlámpáknál találtam. Köztük az igen ritkán található ab. *unicolor* Dup. melyet a „Mexikói” vendéglőnek egyik ablakában szeptemberben találtam és a var. *dentimacula* Hb.

Ammoconia caecimacula F. = *Ammoconia caecimacula* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Szeptember hóban az ívlámpáknál nem ritka.

Polia chi L. = *Antitype chi* (Linnaeus, 1758)

Ritka; 1911. szeptember 20-án az egyik ívlámpán egy tiszta példányt fogtam.

Dichonia aprilina L. (Zöld tölgyfabagoly) = *Griposia aprilina* (Linnaeus, 1758)

Szeptember végén a cserszegi erdőben, nevezetesen a gombaháti kút közelében a tölgyfatörzsekön található; szintén itt-ott az ívlámpáknál is, de nem minden esetben.

Valeria oleagina F. = *Valeria oleagina* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Március végén, április elején az uradalmi kert falán nappal ülve találtam de ritkán, ezen kívül az ívlámpáknál.

Apamea testacea Hb. = *Luperina testacea* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Az ívlámpáknál néhány példányt találtam augusztusban.

Luperina virens L. var. *immaculata* Stgr. = *Calamia tridens* (Hufnagel, 1766)

Gyenes felett augusztus hóban 2 példányt bokrokban találtam.

Luperina matura Hufn. = *Thalophila matura* (Hufnagel, 1766)

Július–augusztusban házfalakon és sürgönydúc hasadékokban ritkán található.

Hadena monoglypha Hufn. = *Apamea monoglypha* (Hufnagel, 1766)

Júliusban az ívlámpáknál éppen nem ritka.

Hadena unanimitis Tr. = *Apamea unanimitis* (Hübner, 1813)

Ritka, csak egy példányt az ívlámpáknál találtam.

Hadena secalis Benk. dydima Esp. = *Mesapamea secalis* (Linnaeus, 1758)

Mint fenti júniusban. Ab. *nictitans* Esp is.

Hadena strigilis Cl. = *Oligia strigilis* (Linnaeus, 1758)

Nem ritkán júliusban az ívlámpáknál található. A var. *latouncula* Hbgy., gyakoribb, mint a fenti.

Hadena bicoloria Vill. = *Mesoligia furuncula* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Csak egy példányt fogtam az egyik ívlámpánál.

Dypterygia scabriuscula (pinastri) L. = *Dypterygia scabriuscula* (Linnaeus, 1758)

Ritka. Egy ízben, júniusban este a konyhamba repült.

Rhizogramma detersa Esp. = *Auchmis detersa* (Esper, 1787)

Ritka az ívlámpáknál.

Chloantha radiosa Esp. = *Actinotia radiosa* (Esper, 1804)

Júniusban, a cserszegi erdőben nappal virágokon olykor található.

Chloantha polyodon Cl. = *Actinotia polyodon* (Clerck, 1759)

Augusztus 13-án az egyik ívlámpánál 2 példányt fogtam.

Polyphaenis sericata Esp. = *Polyphaenis sericata* (Esper, 1787)

Évek[el] [ez]előtt júliusban az uradalmi kert falán egy példányt ülve találtam.

- Trachea atriplicis** L. (Labodabagoly) = *Trachea atriplicis* (Linnaeus, 1758)
 Augusztus–szeptemberben az ívlámpáknál található, az áttelelt példányok májusban.
- Euplexia lucipara** L. = *Euplexia lucipara* (Linnaeus, 1758)
 Áprilisban az ívlámpáknál található, de ritkán.
- Brotolomia meticulosa** L. (Achatbagoly) = *Phlogophora meticulosa* (Linnaeus, 1758)
 Májusban az ívlámpáknál található és kertfalakon nappal.
- Mania maura** L. (Fekete rendszalag vagy kísértet) = *Mormo maura* (Linnaeus, 1758)
 Egy ízben júliusban a szigetfürdőben találtatott.
- Naenia typica** L. = *Naenia typica* (Linnaeus, 1758)
 Ritka, csak egy pár példányt sikerült nekem az ívlámpáknál megfogni.
- Helotropha leucostigma** Hb. = *Helotropha leucostigma* (Hübner, [1808])
 Egy példányt az egyik ívlámpánál fogtam.
- Nonagria cannae** O. = *Globia algae* (Esper, 1789)
 Augusztus–szeptemberben az ívlámpáknál nem ritka.
- Nonagria sparganii** Esp. = *Globia sparganii* (Esper, 1790)
 Mint fenti.
- Nonagria typhae** Thnbg. = *Nonagria typhae* (Thunberg, 1784)
 Ritkább, mint a két fenti. Olykor a sötétbarna ab. *freaterna* T. is előfordul.
- Tapinostola fulva** Hb. = *Denticucullus pygmina* (Haworth, 1809)
 Igen ritka; két példányt az ívlámpáknál fogtam és a Nemzeti Múzeumnak átengedtem.
- Calamia lutosa** Hb. = *Rhizedra lutosa* (Hübner, 1803)
 Ritka. Csak két példányt találtam az ívlámpáknál.
- Leucania pallens** L. = *Mythimna pallens* (Linnaeus, 1758)
 Este május–júniusban réteken gyakori jelenség.
- Leucania L album** L. = *Mythimna l-album* (Linnaeus, 1767)
 Június–augusztusban réteken és az ívlámpáknál található.
- Leucania vitellina** Hb. = *Mythimna vitellina* (Hübner, 1808)
 Csak egy pár példányt fogtam az ívlámpáknál.
- Leucania conigera** F. = *Mythimna conigera* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
 Csak egy példányt az egy[ik] ívlámpánál.
- Leucania obsoleta** Hb. = *Leucania obsoleta* (Hübner, 1803)
 Mint fenti júniusban.
- Leucania albipuncta** F. = *Mythimna albipuncta* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
 Néhány példányt júniusban az ívlámpáknál és kertfalakon találtam.
- Leucania lithargyrea** Esp. var. *argyritis* Rbr. = *Mythimna ferrago* (Fabricius, 1787)
 Csak egy példányt találtam.
- Leucania turca** L. = *Mythimna turca* (Linnaeus, 1761)
 Egy pár példányt az ívlámpáknál augusztusban.
- Grammesia trigrammica** Hufn. = *Charanyca trigrammica* (Hufnagel, 1766)
 Az ívlámpáknál nem ritka.
- Caradrina quadripunctata** F. = *Caradrina clavipalpis* (Scopoli, 1763)
 Júniustól–októberig az ívlámpáknál gyakori.
- Caradrina kadenii** Frr. = *Caradrina kadenii* Freyer, 1840
 Csak egy példányt.
- Caradrina ambigua** F. = *Hoplodrina ambigua* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
 Mint fenti.

- Caradrina gluteosa** Tr. = *Athetis gluteosa* (Treitschke, 1835)
Mint fenti. 2 példányt fogtam
- Rusina umbratica** Goeze = *Rusina ferruginea* (Esper, 1785)
Nyáron egy pár példányt az ívlámpáknál.
- Caradrina alsines** Brahm. = *Hoplodrina octogenaria* (Goeze, 1781)
Ritka.
- Amphipyra tragopogonis** L. = *Amphipyra tragopoginis* (Clerck, 1759)
Fahasadékokban, júniusban, júliusban gyakran található.
- Amphipyra livida** F. = *Amphipyra livida* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
1910. október 2-án egy példányt az egyik lámpánál.
- Amphipyra pyramidea** L. (Bakszakálbagoly) = *Amphipyra pyramidea* (Linnaeus, 1758)
Július–augusztusban a világított konyhámba repült; egyet a cserszegi erdőben is fogtam.
- Amphipyra cinnamomea** Goeze = *Amphipyra cinnamomea* (Goeze, 1781)
Egy példányt március 14-én az uradalmi kert falán és egy pár[at] az ívlámpáknál fogtam.
- Taeniocampa gothica** L. = *Orthosia gothica* (Linnaeus, 1758)
Néhány példányt az uradalmi kert falán találtam.
- Taeniocampa miniosa** F. = *Orthosia miniosa* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Csak egy példányt fogtam az egyik ívlámpánál.
- Taeniocampa pulverulenta** Esp. = *Orthosia cruda* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Március–áprilisban nem gyakori.
- Taeniocampa stabilis** View. = *Orthosia cerasi* (Fabricius, 1775)
Csak egy példányt foghattam.
- Taeniocampa incerta** Hufn. = *Orthosia incerta* (Hufnagel, 1766)
Március–áprilisban az ívlámpáknál igen gyakori. Köztük a var. *pallidior* Stgr.
- Taeniocampa gracilis** F. = *Orthosia gracilis* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Meglehető[s]en ritka.
- Taeniocampa munda** Esp. = *Anorthoa munda* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Áprilisban az uradalmi park falán néhányat találtam. Köztük az ab. *immaculata* Stgr.
- Panolis griseovariegata** Goeze (Fenyőbagoly) = *Panolis flammea* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Ritka. Csak 2 példányt találtam az ívlámpáknál április hóban.
- Pachnobia leucographa** Hb. = *Cerastis leucographa* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Ritka. Csak 1 példányt fogtam.
- Pachnobia rubricosa** F. = *Cerastis rubricosa* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Mint fenti.
- Mesogona oxalina** Hb. = *Mesogona oxalina* (Hübner, 1803)
Ritka. Ívlámpáknál 2 példányt szeptember hóban fogtam.
- Mesogona acetosellae** F. = *Mesogona acetosellae* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Ritka, 1 példányt.
- Dicycla oo** L. = *Dicycla oo* (Linnaeus, 1758)
1911. június 14-én az egyik ívlámpánál egy példányt fogtam. Az ab. *renago* Hw. a Cigánygyepi réten májusban.
- Calymnia affinis** L. = *Cosmia affinis* (Linnaeus, 1767)
Nem ritka az ívlámpáknál július–augusztusban.
- Calymnia trapezina** L. = *Cosmia trapezina* (Linnaeus, 1758)
Mint fenti.

- Dyschorista fissipuncta** Hw. = *Apterogenum ypsilon* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
A két gyűjtött példányból az egyiket egy ívlámpánál a másikat egy fatörzsökön találtam.
- Cirrhoedia xerampelina** Hb. = *Atethmia ambusta* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Augusztusban az ívlámpánál nem ritka jelenség.
- Orthosia lota** Cl. = *Agrochola lota* (Clerck, 1759)
Októberben egy pár példányt az ívlámpánál fogtam.
- Orthosia circellaris** Hufn. = *Agrochola circellaris* (Hufnagel, 1766)
Mint fenti.
- Orthosia pistacina** F. = *Agrochola lychnidis* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Az ívlámpánál októberben nem ritka, köztük az ab. *serina* Esp.
- Orthosia nitida** F. = *Agrochola nitida* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Ritkább, mint fenti.
- Orthosia litura** L. = *Agrochola litura* (Linnaeus, 1761)
Csak pár példányt [fogtam] szeptember-októberben az ívlámpánál.
- Hanthia citrago** L. = *Tiliacea citrago* (Linnaeus, 1758)
Ritka; csak egy példányt fogtam az egyik ívlámpánál.
- Xanthia sulphurago** F. = *Tiliacea sulphurago* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Mint fenti.
- Xanthia gilvago** Esp. = *Cirrha gilvago* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Az ívlámpánál és az uradalmi park falán augusztus-szeptemberben nem ritka, köztük 2 példányt ab. *palliago*.
- Scrrhodia erythrocephala** F. = *Conistra erythrocephala* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Szeptember-októberben az ívlámpánál nem ritka.
- Orrhodia ligula** Esp. ab. *subspadicea* Stgr. = *Conistra ligula* (Esper, 1791)
Egy példányt 1912. december 15-én egy ház falán fogtam meg.
- Orrhodia rubiginea** F. = *Conistra rubiginea* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
Ritka. Csak pár példányt fogtam az ívlámpánál októberben.
- Petilampa (hydrida) arcuosa** He. = *Photedes minima* (Haworth, 1809)
E mindenesetre ritka lepkefajból mely az Abafi (Aigner) -féle lepkékönyvében sincs említve 1 példányt 1913. július 18-án fogtam meg. (A lepke nem [genusz] a *Caradrina* nem [genusz] után besorozandó.)
- Scopelosoma statellitia** L. = *Eupsilia transversa* (Hufnagel, 1766)
Csak pár példányt novemberben találtam.
- Xylina furcifera** Hufn. = *Lithophane furcifera* (Hufnagel, 1766)
Áprilisban az ívlámpánál néhány példányt fogtam.
- Xylina ornithopus** Hufn. = *Lithophane ornithopus* (Hufnagel, 1766)
Mint fenti.
- Calocampa vetusta** Hb. = *Xylena vetusta* (Hübner, 1813)
Októberben meglehetősen ritka.
- Calocampa exoleta** L. (Elavult kérgecs) = *Xylena exoleta* (Linnaeus, 1758)
Előfordul az ívlámpánál, borpincékben és pajtákban.
- Xylomyges conspicillaris** L. = *Egira conspicillaris* (Linnaeus, 1758)
Tavaszkor nem ritka az ívlámpánál és kertfalakon, köztük az ab. *melaleuca* View.
- Brachionycha sphinx** Hufn. = *Asteroscopus sphinx* (Hufnagel, 1766)
1917. október 28-án 1 példányt az uradalmi park falán találtam és egyet Tapolcán a parkban az egyik ívlámpánál.

- Calophasia lunula** Hufn. = *Calophasia lunula* (Hufnagel, 1766)
 Ritka. Az egyik ívlámpánál egy példányt fogtam és egyet a gyenesi köfajtónél.
- Cucullia verbasci** L. (Barnás ökörfarkkóró bagoly) = *Shargacucullia verbasci* (Linnaeus, 1758)
 Egy példány, egy diák által lett fogva.
- Cucullia umbratica** L. = *Cucullia umbratica* (Linnaeus, 1758)
 Virágos kertekben és réteken este májustól-augusztusig meg lehetős[en] gyakori. Találni nappal a fajerítéseken ülve is.
- Cucullia artemisiae** Hufn. = *Cucullia artemisiae* (Hufnagel, 1766)
 1916. július 18-án fogtam egy példányt az egyik ívlámpánál.
- Cucullia chamomillae** Schiff. ab. *chrisanthemi* Hb. = *Cucullia chamomillae* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
 Ritka. 1913. április 29-én egy példányt az egyik ívlámpánál találtam.
- Cucullia absinthii** Hufn. = *Cucullia absinthii* (Linnaeus, 1761)
 1913. augusztus 6-án 1 példányt az egyik ívlámpánál.
- Plusia (abrostola) triplasia** L. = *Abrostola triplasia* (Linnaeus, 1758)
 Nyáron át az ívlámpáknál található.
- Plusia (abrostola) asclepiadis** Schiff. = *Abrostola asclepiadis* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
 Igen ritka. Csak egy példányt az egyik ívlámpánál fogtam.
- Plusia (abrostola) tripartita** Huf. = *Abrostola tripartita* (Hufnagel, 1766)
 Néhány példányt júniusban este az ívlámpáknál fogtam.
- Plusia chrysis** L. = *Diachrysis chrysis* (Linnaeus, 1758)
 Az ívlámpáknál egész nyáron át nem ritka. Fogtam pár példányt az erdőben is nappal.
- Plusia festucae** L. = *Plusia festucae* (Linnaeus, 1758)
 E szép *Plusia* faj szintén (két ivadékbán) az ívlámpáknál nem ritka és az erdőben is.
- Plusia gutta** Gn. = *Macdunnoughia confusa* (Stephens, 1850)
 Ritkább mint fentiek.
- Plusia gamma** L. (Gamma éjdzs vagy Ypsilon bagoly) = *Autographa gamma* (Linnaeus, 1758)
 E legközönségesebb bagoly egész nyáron át mindenütt található, nevezetesebb lóherföldeken.
- Aedia funesta** Esp. = *Aedia funesta* (Esper, 1786)
 Az ívlámpáknál nyáron éppen nem ritka.
- Heliaca tenebrata** Sc. = *Panemeria tenebrata* (Scopoli, 1763)
 Májusban az erdőben nappal nem ritkán található
- Heliothis dipsacea** L. (Katángkoró bagoly) = *Heliothis viriplaca* (Hufnagel, 1766)
 Nappal gyakran található, olykor este is az ívlámpáknál. Köztük az ab. *maritima* Grasl.
- Heliothis scutosa** Schiff. = *Protoschinia scutosa* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
 Igen ritka. Csak egyetlen egy példányt este a Hungária szálloda falán fogtam meg.
- Heliothis peltigera** Schiff. = *Heliothis peltigera* ([Denis & Schiffermüller], 1775)
 Szintén ritka. 1 példányt egy lóherföldön fogtam meg.
- Chariclea delphinii** L. = *Periphanes delphinii* (Linnaeus, 1758)
 E szép lepke május végén itt-ott az ívlámpáknál található.
- Pyrrhia umbra** Hufn. = *Pyrrhia umbra* (Hufnagel, 1766)
 1914. július 21-én egy példányt az egyik ívlámpánál találtam.

Acontia lucida Esp. = *Acontia lucida* (Hufnagel, 1766)

Nem ritkán nappal júliusban mezőkön található. Ritkább az ab. *insolatrix* Hb. és a var. *albicollis* F.

Acontia luctuosa Esp. = *Tyta luctuosa* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Gyakoribb, mint fenti, az ívlámpáknál is található.

Thalpochares arcuinna Hb. = *Odice arcuinna* (Hübner, 1790)

Két példányt a Vadlánybarlang közelében fogtam.

Erastria argentula Hb. = *Deltote bankiana* (Fabricius, 1775)

Szintén ritka. 1 példányt a Vadaskertben és egyet egy ívlámpánál fogtam.

Erastria uncula Cl. = *Deltote uncula* (Clerck, 1759)

Néhány példányt júniusban az ívlámpáknál fogtam.

Erastria pusilla View. = *Erastria pusilla* Eversmann, 1834

A cserszegi erdőben néhányat találtam.

Prothymia viridaria Cl. = *Phytometra viridaria* (Clerck, 1759)

Gyenes feletti erdőben, augusztusban 2 példányt fogtam.

Emmelia trabealis Sc. = *Acontia trabealis* (Scopoli, 1763)

Mezőutakon egész nyáron át gyakori, köztük a ritkán előforduló ab. *nigra* Ersch.

Euclidia mi Cl. = *Euclidia mi* (Clerck, 1759)

Nem ritka május-július-augusztusban a cserszegi erdőben. Repül, mint a következő faj nappal.

Euclidia glyphica L. (Barna tarkaszalag) = *Euclidia glyphica* (Linnaeus, 1758)

Az erdőben gyakoribb, mint fenti.

Pseudophia lunaris Schiff. (Fakószürke fabagoly) = *Minucia lunaris* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Májusban olyik évben este az ívlámpáknál található, de nem gyakori.

A korabeli taxonómia szerint még a nagylepkékhez sorolt molylepke fajok

Sesiidae Boisduval, 1828

Trochilium apiformis Cl. (Méhalakú szitkár) = *Sesia apiformis* (Clerck, 1759)

Májusban a gyepi kút mellett nyárfa törzsökön nappal ülve találtam, de nem minden évben.

Sciapteron tabaniformis Rott. = *Paranthrene tabaniformis* (Rottemburg, 1775)

Csak három példányt különböző helyeken nappal találtam.

Sesia tipuliformis Cl. = *Synanthedon tipuliformis* (Clerck, 1759)

Májustól júliusig ribizlibokrokra nem ritkán található.

Thyrididae Herrich-Schäffer, 1846

Thyris fenestrella Sc. = *Thyris fenestrella* (Scopoli, 1763)

Júliusban nagyobb mennyiségben a Vadaskert déli szélén ernyős virágokon találtam, de nem minden évben. Egyes példányokat a cserszegi erdőben is találtam.

Zygaenidae Latreille, 1809

Ino ampelophaga Bayle. = *Theresimima ampelophaga* (Bayle-Barelle, 1808)

E fajból eddig csak két példányt Csertszegen fogtam.

Ino pruni Schiff. = *Rhagades pruni* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

A csertszegi erdőben, júniusban nappal virágokon előfordul, de ritkán.

Ino globulariae Hb. = *Jordanita globulariae* (Hübner, [1793])

Nem ritka, a csertszegi erdőben virágokon június–júliusban.

Ino subsolana Stgr. = *Jordanita subsolana* (Staudinger, 1862)

Sokkal ritkább, mint az előbbi.

Ino statice L. (Sóska ino) = *Adscita statice* (Linnaeus, 1758)

Június–júliusban csak ritkán fordul elő.

Zygaena purpuralis Brünnich (Kakukkfű igázka) = *Zygaena purpuralis* (Brünnich, 1763)

Az erdőben mindenütt közönséges május–júniusban, köztük az ab. *Pluto* O. és az ab. *interrupta* Stgr.

Zygaena scabiosae Schev. = *Zygaena osterodensis* Reiss, 1921

A csertszegi erdőben pár példányt fogtam júniusban.

Zygaena punctum O. = *Zygaena punctum* Ochsenheimer, 1808

Mint fent.

Zygaena achilleae Esp. = *Zygaena loti* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

A csertszegi erdőben június–júliusban gyakori. Az ab. *bitorquata* Men. sem ritka, az ab. *confluens* Dziens. ellenben nagyon ritka.

Zygaena lonicerae Schev. = *Zygaena lonicerae* (Scheven, 1777)

Meglehetős[en] ritka, egy példányt az ab. *eboracae*-ből is ejtettem.

Zygaena filipendulae L. (Bajnok igázka) = *Zygaena filipendulae* (Linnaeus, 1758)

Igen gyakori az erdőkben, köztük az ab. *Cytisi* Hb., a var. *Mannii* H. S. és az ab. *trivitata* Tull.

Zygaena angelicae O. = *Zygaena angelicae* Ochsenheimer, 1808

Erdőben nem fordul elő ritkán, olykor ab. *confluens* is található júliusban.

Zygaena ephialtes L. = *Zygaena ephialtes* (Linnaeus, 1767)

E fajból csak a var. *Coronillae* Esp. és az ab. *Trigonillae* Esp. fordul elő, a törzsfaj [törzsalak] nem és espedig nem ritkán júliusban a csertszegi erdőben.

Zygaena carniolica Sc. (Baltacim igázka) = *Zygaena carniolica* (Scopoli, 1763)

Igen gyakori a Balaton-parti réteken, éppúgy a csertszegi erdőben június–júliusban. Köztük az ab. *diniensis* H. S., az ab. *amoena* Stgr., és az ab. *Vangeli* Schulz.

Hepialidae Stephens, 1829

Hepialus humuli L. (Komlósösvő) = *Hepialus humuli* (Linnaeus, 1758)

Egyetlenegy példányt az egyik ívlámpánál.

Hepialus sylvina L. = *Triodia sylvina* (Linnaeus, 1761)

Augusztus–szeptemberben itt-ott a kerti falakon, olykor az ívlámpáknál található.

Cossidae Leach, 1815

Cossus cossus (ligniperda) L. (Gyümölcsfarontó lepke) = *Cossus cossus* (Linnaeus, 1758)

Június–júliusban az ívlámpáknál nem ritka.

Zeuzera pyrina L. (Gesztenyefarontó) = *Zeuzera pyrina* (Linnaeus, 1761)

Az ívlámpáknál július-augusztusban olyik nyáron igen gyakori. A ♀ inkább ritka.

Phragmataecia castaneae Hb. = *Phragmataecia castaneae* (Hübner, 1790)

Nyáron az ívlámpáknál nem ritka, pláne a vasútállomásnál a nád közelében.

Dyspessa ulula Bkh. = *Dyspessa ulula* (Borkhausen, 1790)

Ritka; néhány példányt az ívlámpáknál fogtam.

Limacodidae Duponchel, 1845

Heterogenia limacodes (cochlispodae) Hfn. = *Apoda limacodes* (Hufnagel, 1766)

Csak egy pár példányt az uradalmi park falán ülve találtam.

Psychidae Boisduval, 1829

Psyche unicolor Hufn. (Zsákhordó lepke) = *Canephora hirsuta* (Poda, 1761)

Ennek gubója palánkokon nem ritkán található június–júliusban.

Psyche viciella Schiff. = *Megalophanes viciella* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Csak pár példányt egyik ívlámpánál találtam.

Epichnopterix sappho Mill. = *Rebelia sappho* (Millière, 1864)

Ebből és a következő fajból egy-egy példányt az ívlámpáknál fogtam.

Epichnopterix pectinella F. = *Bijugis pectinella* ([Denis & Schiffermüller], 1775)

Keszthely, 1921. III. 6.
Capellaro Gottlieb

Tudománytörténeti érdekességek Kapelláró jegyzékeiből

Kapelláró Gottlieb jegyzeteiből tudjuk, hogy bő három évtizedes működésének eredményeként több mint 700 nagylepke fajt gyűjtött és regisztrált Keszthely vidékén. A szakszerűen preparált és cédulázott lepkéit üvegfedelű asztali tárlókba tűzte, ezekből halála után öt darab került a Balatoni Múzeum birtokába. A példás muzeológiai igénnyel összeállított kollekciót számos faunisztikai ritkaság tette még értékesebbé (BEKŐ 2019b).

Gyűjtésének eredményeiről először – 1913 tavaszán – budapesti levelezőtársának, Schmidt Antalnak számolt be. E levélből kiderül, hogy szűk egy évtized alatt összesen 511 (91 nappali és 420 éjszakai) törzsalakot és 104 varietast, illetve aberrációt fogott a térségben. Mivel a lepkegyűjtést a világháború idején sem függesztette fel, ez a fajsza 1920-ra már 604-re nőtt. Kapelláró az 1921-es listájában felsorolt 103 nappali lepkefaj közül 34, az 501 éjszakai fajból pedig 269 mellett jegyzi meg, hogy helyileg ritka, illetve azokból mindössze 1-3 példányt gyűjtött. Néhány különlegességet, mint a *Leptotes pirithous*, *Lampides boeticus*, *Hyssia cavernosa*, *Laelia coenosa*, *Atethmia ambusta* és *Denticucullus pygmina* a kéziratának előszavában is kiemelt. Ez utóbbi fajról – amely akkor még a *Tapinostola fulva* nevet viselte – megjegyezte, hogy az

általa gyűjtött példányokat a Nemzeti Múzeum számára átengedte. Ugyanitt egy aberrációról a következőket írja: „1911. aug. 7-én fogtam a főutcán az egyik ívlámpán alul, egy szövőkhöz tartozó *Spilosoma menthastri* Esp. ab. *Walkeri* Cort. Mivoltát akkor nem ismerném, meghatározás céljából felküldtem Budapestre a Nemzeti Múzeumba. Dr. Schmidt Antal úr múzeumi őr írt nékem az említett lepkéről: »Angliában gyakori, nekünk eddig még nincs.« Dr. Schmidt úr megtartotta e ritka példányt a múzeum részére.” (8. ábra).

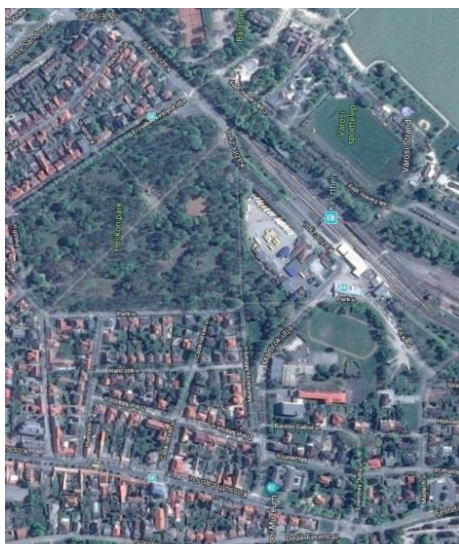
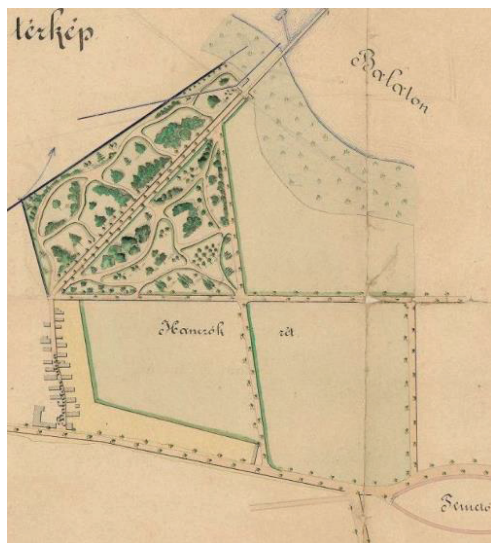

8. ábra: *Spilosoma lubricipedum* ab. *Walkeri* Cort
Gyűjtötte: Kapellárá Gottlieb, Keszthely 1911. augusztus 7.
(Coll. MTM – fotó: Katona Gergely)

1936 körül Dornay Béla muzeológus kérésére listát készített a lepkész pályafutása során észlelt helyi ritkaságokról. Ebben a fentiekén túl még az alábbi törzsalakokat hozza: *Maculinea arion*, *Neptis sappho*, *Hipparchia statilinus*, *Hyles livornica*, *Daphnis nerii*, *Endromis versicolora*, *Furcula bicuspis*, *Stauropus fagi*, *Harpyia milhauseri*, *Polyplocia ridens*, *Bryophila domestica*, *Actebia praecox*, *Actinotia polyodon*, *Nonagria typhae*, *Cucullia artemisiae*, *Calyptra thalictri*, *Panchrysia deaurata*, *Catephia alchymista*, *Catocala nymphagoga*, *Catocala promissa*, *Hadena confusa*, *Calymma communimacula*, *Eutelia adulatrix* és *Abraxas pantaria* (9. ábra).

Kapellárá faunisztikai alapvetése kitűnően szemlélteti, hogy az elmúlt száz esztendő környezeti és klimatikus változásai milyen hatást gyakoroltak a Keszthelyi-hegység nagylepke faunájára. A nappali lepkék vizsgálata során láthatjuk, hogy a diverzitás folyamatosan és dinamikusan módosul, egyes fajok, (*Chazara briseis*, *Hipparchia statilinus*, *Colias myrmidone*, *Lycaena hippothoe* stb.) eltűntek, vagy az észlelési küszöb alá estek, míg mások (*Colias alfacariensis*, *Euphydryas maturna*, *Libythea celtis* stb.) megjelentek és terjedőben vannak. Öröndetes, hogy 2019 márciusában első ízben sikerült a *Nymphalis xanthomelas* jelenlétét is bizonyítani a hegységben (BEKŐ 2019a). Ugyanekkor a folytonosság is tetten érhető, a napjainkban gyakori lepkék közül számos faunaelem (*Polyommatus coridon*, *Arethusana arethusa*, *Pieris rapae*, *Maniola jurtina* stb.) Kapellárá idejében is közönséges volt.

egész Bakonyicum területén különlegességszámba ment az elmúlt évszázadban. Kapelláro 1921-es kéziratából kiderült, hogy lepkészkedése első 15 esztendejében mindössze egyetlen ízben észlelte a keszthelyi Vadaskert környékén, begyűjteni azonban nem tudta. Évtizedekkel később – 1932 nyarán – még mindig hasonlóakról tájékoztatta levelében Schmidt Antalt: „E nagy forráságban, ami itt több mint 2 hónap óta uralkodik nappali lepkéket alig látni, ritkaságokat pláne nem. Az idén csak két érdemes lepkét figyeltem, és pedig egy *Neptis acerist* (de nem tudtam megfogni) és a Badacsonyhegyi keresztnél egy *Lycanea arion* nőtényt.” Végül 30 év intenzív terepjárást követően az 1936-os listáján tűnik fel először a helyi nappali lepke ritkaságok közt két keszthelyi példány a gyűjteményében. Később, a módszeres lepkészeti felmérések sem igazolták a faj nagyobb számú jelenlétét a térségben (SZÖCS 1968, RÉZBÁNYAI 1979, FAZEKAS 1993, DIETZEL 1997). Érdemes azonban megjegyezni, hogy néhány éve – különösen a Bakonyicum peremterületein – a lepke intenzív terjeszkedése figyelhető meg. Ez vélhetően annak tudható be, hogy a környezeti változásokhoz való alkalmazkodás eredményeként a lárvája sikeresen adaptálódott a behurcolt fehér akáchoz, amely a lednekfajokat megelőzve elsődleges tápnövényévé vált hazánkban. A fél évszázada még kuriózumnak számító lepke ma már a Bakony-vidék számos pontján repül, az akácok térhódítása pedig előrevetíti a faj további kolonizálását.

10-11. ábra: A régi Balaton park (ma Helikon park) és a Hanczók-rét Kapelláro idejében és napjainkban.

A képeken jól érzékelhető, hogy a századelőn még kaszálóként hasznosított rétet mára teljesen beépítették. (Archív)

Ritka fajok Kapelláro gyűjteményéből

Zerynthia polyxena (Denis & Schiffermüller 1775) – Pontomediterrán, melegkedvelő faj. Kapelláro mindössze egyetlen példányról tesz említést, amely egy Mosonyi nevű diák gyűjtéséből, a régi Hanczók-rétről (**10-11. ábra**) származik. További előfordulása a Keszthelyi-hegység-

ből csak 1987-ből a gyenesdiási Kő-orráról ismert (NÉMETH 1991). A faj szórvány megfigyeléseiről számol be a Bakony-vidékről REDL (1894), NÉMETH (1991) és DIETZEL (1997). Védett, természetvédelmi értéke: 50 000 Ft.

Colias myrmidone (Esper, 1781) – Déli kontinentális elterjedésű, többközpontú faunaelem. A második világháború előtt még erős populációja tenyészett az ország számos pontján (Bálint 1994). Kapelláró tapasztalatai szerint a Keszthely és Csersegtomaj környéki lóhereföldéken, tarlókon és réteken a *Colias croceus* fajhoz képest ritkábban ugyan, de rendszeresen előfordult. Ennek ellenére a Bakonyból mindössze néhány hiteles észleléséről tudunk Fenyőfő környékéről (RÉZBÁNYAI 1979, bizonyító példányai az MTM-ben). Hazai állománya az 1980-as évekre drasztikusan összezsugorodott, majd az ezredforduló után az észlelési küszöb alá esett és eltűnt. Fokozottan védett, természetvédelmi értéke: 100 000 Ft.

Lampides boeticus (Linnaeus, 1767) – Kozmopolita vándorfaj. Egyetlen példánya 1910. augusztus 14-én került Kapelláró hálójába a gyenesdiási szőlőben. A Keszthelyi-hegységből más előfordulásáról nem tudunk és szórvány Bakony-vidéki észlelései is csak a 2010-es évek második felére datálódhatnak. Nem védett.

Leptotes pirithous (Linnaeus, 1767) – Pontomediterrán elterjedésű vándorlepkefaj, amelynek egyetlen viszonylag hosszan egzisztáló állandó jellegű populációja a Keszthelyi-hegységtől délnyugatra, a Kis-Balaton területén lévő Diás-szigeten tenyészett az 1950-es években (Bálint 1994, bizonyítópéldányai az MTM-ben). A fajból Kapelláró 1916. augusztus 6-án gyűjtött egy hím példányt a csersegtomaji erdőben. A Keszthelyi-hegység és Bakony nagylepke faunájára nézve is új faj. Nem védett.

Limenitis populi (Linnaeus, 1758) – Kapelláró egy keszthelyi diák gyűjtése nyomán említi a lepke tremulae aberrációját a városszéli Hanczók-rétről (**10-11. ábra**). A faj mikroklimatikus és ökológiai igényeit tekintve az adat hitelessége még a lelőhellyel szomszédos egykori ősfás Balaton park figyelembevételével is kétségsbe vonható. További megfigyelései sem a Keszthelyi-hegységből, sem a Bakonyból nem ismertek. Fokozottan védett, természetvédelmi értéke: 100 000 Ft.

Brenthis ino (Rottemburg, 1775) – Mérsékelt övi montán-szubalpin faj. Egyetlen példányát 1912. július 16-án gyűjtötte Kapelláró a csersegtomaji erdőben. A keszthelyi faunaterületről más észleléséről nem tudunk, és a Bakonyból is csak néhány előfordulási adata ismert (DIETZEL 1997, FAZEKAS 2005). Védett, természetvédelmi értéke: 50 000 Ft.

Chazara briseis (Linnaeus, 1767) – Nyugatpalearktikus, többközpontú faunaelem. Kapelláró a gyenesdiási köfőjtnél gyűjtötte, ahol az 1910-es években még élt egy kisebb állománya (bizonyítópéldány a MTM-ben). A Keszthelyi-hegység területéről további előfordulása nem ismert, a Bakony természeti kutatásai során azonban számos helyről és alkalommal előkerült (REDL 1894, BORDÁN 1930, RÉZBÁNYAI 1979a, 1979b, ÁBRAHÁM 1993, FAZEKAS 1980, 1993, 2005, DIETZEL 1997, ÁBRAHÁM et al. 2007). Rendkívül ritka és veszélyeztetett lepkefaj (GOZMÁNY 1968). Védett, természetvédelmi értéke: 50 000 Ft (**12. ábra**).

12. ábra: *Chazara briseis*

Gyűjtötte: Kapelláró Gottlieb
Keszthely, 1913. július 10.
(Coll. MTM – fotó: Katona
Gergely)

Hipparchia statilinus (Hufnagel, 1766) – Mediterrán areájú, psammophil élőhely típushoz kötődő faj. Kapelláró 1912. szeptember 1-én fogta néhány példányát a gyenesdiási köfjétnél. Ezen kívül mindössze egyetlen irodalmi adatát ismerjük a Keszthelyi-hegységből és bakonyi előfordulása is csupán Fenyőfőről bizonyított (RÉZBÁNYAI 1979a, DIETZEL 1997, ÁBRAHÁM et al. 2007). Védett, természetvédelmi értéke: 10 000 Ft.

Hyponephele lycaon (Rottemburg, 1775) – Nyugat-Palearktikus, xerophil színezőelem. Faunajegyzékében Kapelláró két hím egyedről számol be, ezeket a gyenesdiási köfjétnél és a keszthelyi Vadaskertben gyűjtötte. A faj további megfigyelése a Keszthelyi-hegységből csak két helyszínre korlátozódik (NÉMETH 1991), a Déli- és az Északi-Bakonyból azonban számos alkalommal előkerült (RÉZBÁNYAI 1979a, SZEŐKE et al. 1988, DIETZEL 1997). Ritka, lokális előfordulása lepkéfaj (Gozmány 1968). Védett, természetvédelmi értéke 50 000 Ft.

Daphnis nerii (Linnaeus, 1758) – Magyarországon ritka vándorlepke. Kapelláró az 1910-es években többször is megtalálta lárváit Keszthely belvárosában, oleander bokrokon (egy imágó hiányosan cédulázott bizonyítópéldánya a MTM-ben). 1919. 09. 14-én Keller Oszkár akadémiai tanár kifejlett egyedét gyűjtötte ugyanitt (bizonyítópéldánya a MTM-ben). További bakonyi észlelései: Sümeg (1937 v. 38, Szőcs 1968), Úrkút-Kab-hegy (1979.08.05., bizonyítópéldánya a Bakonyi Természettudományi Múzeumban, Dietzel 1997) és Csopak (2006.08., KATONA et al. 2018). Nem védett. **(13. ábra)**

13. ábra: *Daphnis nerii*

Gyűjtötte: Kapelláró Gottlieb,
Keszthely
(Coll. MTM – fotó: Katona
Gergely)

Saturnia spini (Denis & Schiffermüller 1775) – Pontomediterrán jellegű lepkefaj, amelynek areája az utóbbi évtizedekben Kis-Ázsiára szorult vissza, de a közelmúltban a Balkánon ismét megjelent és terjeszkedik. Kapelláró két példányát fogta Keszthely belvárosában, ivlámpánál. Más adatát a Keszthelyi-hegységből nem ismerünk és a Bakonyicumból is csak szórvány előfordulása dokumentált (BORDÁN 1930, GRAESER & SZENT-IVÁNY 1940, TÓTH 1990, FAZEKAS 1993, 2005). Utolsó bakonyi példányát 1966.04.16-án dr. Nyíró Miklós gyűjtötte Inotán (bizonyítópéldánya az MTM-ben). Magyarországon az 1970-es évek óta nem észlelték. Védett, természetvédelmi értéke: 50 000 Ft.

Megaspilates mundataria (Stoll, 1782) – Abafi egyetlen erdélyi (nagyági) adat alapján vette fel a magyar faunajegyzékbe, amit Kovács Lajos bizonyítópéldány hiányában törölt a listáról (KOVÁCS 1958). A jegyzék szerint Kapelláró 1914-ben gyűjtötte egy példányát a keszthelyi Vadaskertben. További megfigyelései a jelenkori Magyarország határain belül nincsenek. Nem védett.

Abraxas pantaria (Linnaeus, 1767) – Magyarország területéről nincs ismert adata. Hazánkhoz legközelebb Horvátországban tenyészik. Kapelláró 1936-os listáján szereplő faj, de gyűjtésének körülményei nem ismertek. Nem védett.

Eublemma pusilla (Eversmann, 1834) – Kapelláró 1921-es faunajegyzéke szerint a cserzei erdőben gyűjtötte néhány egyedét. Az apró termetű faj azonban hazánkban nem tenyészik. Nem védett.

Panchrysia deaurata (Esper, 1787) – Alapvetően az erdőhatár fölötti szubalpin lejtők és xerotherm sziklaoldalak jellemző lepkéje. Kapelláró 1936-os listáján szereplő faj, gyűjtésének körülményei azonban nem ismertek. A Keszthelyi-hegység nagylepke faunájára nézve új színezőelem. Egyetlen bakonyi egyedét Barkóczi György gyűjtötte Sümegen 1955. 08. 15-én, bizonyítópéldánya az MTM-ben, GOZMÁNY 1968). Hazánkban az egykori fóti élőhelyétől eltekintve csupán néhány példány előfordulása dokumentált az Aggteleki-karsztról (VARGA et al. 2012.). Kifejezetten ritka, veszélyeztetett lepke. Védett, természetvédelmi értéke: 50 000 Ft.

Amphypira cinnamomea (Goeze, 1781) – Kapelláró pár példányról tesz említést, melyeket ivlámpák körül fogott. A Keszthelyi-hegység és a Bakony nagylepke faunájára nézve is új faj. A Bakonyicumhoz legközelebb 1911. 08. 11-én Fonyódon gyűjtötték (coll. Németh L.). Hazánkban rendkívül ritka. Védett, természetvédelmi értéke: 10 000 Ft.

Mormo maura (Linnaeus, 1758) – Euroszibériai elterjedésű faj, amely elsősorban a Dél- és Nyugat-Dunántúli régió számos pontjáról ismert. Kapelláró egy példányról tesz említést a Balaton-partról, a keszthelyi Szigetfürdő területéről. A Keszthelyi-hegység és a Bakony nagylepke faunájára nézve is új színezőelem. Védett, természetvédelmi értéke: 5 000 Ft.

Anaplectoides prasina ([Denis & Schiffermüller], 1775) – A montán-szubalpin erdőövezet jellegzetes lepkéje, amelynek néhány egyedét Kapelláró ivlámpák körül gyűjtötte. A Keszthelyi-hegység faunájára nézve új faj. Kovács Lajos 1958-ben még csak egyetlen soproni adatot említ (KOVÁCS 1958), később a Bakony-hegységből is előkerült (RÉZBÁNYAI 1983, UHERKOVICH 1984, SZABÓKY 2011). Nem védett.

Luperina pozzii (Curo, 1883) – Atlantomediterrán vándorfaj, elterjedési területe a Földközi-tenger nyugati partvidéke és az Alpok déli völgyvidéke. Egyetlen hazai bizonyítópéldánya a Magyar Természettudományi Múzeum lepkegyűjteményében található (ÁBRAHÁM et al. 2007). A cédulák szerint a preparátum Kapelláró Gottlieb keszthelyi gyűjtéséből származik, amit Schmidt Antal után a bécsi Naturhistorisches Museum igazgatója, Hans Rebel osztrák entomológus is meghatározott. Később az adatot Kovács Lajos megbízhatatlannak ítélte és törölte a

hazai faunajegyzékből (KOVÁCS 1953, 1958). A faj honosságát azóta sem sikerült igazolni (VARGA et al. 2004, 2012). Sajnos a múzeumi példány gyűjtésének körülményeire Kapelláráó irathagyatékából sem derül fény. Nem védett. **(14-15. ábra)**

14-15. ábra: *Luperina pozzi* és bizonyító erejű cédulái
Schmidt Antal és Hans Rebel kézírásával
(Coll. MTM – fotó: Katona Gergely)

1. táblázat: Kapelláráó Gottlieb fajlistájában szereplő, de az irodalmi adatok (CSONTOS 2006, ÁBRAHÁM et al. 2007) alapján a Keszthelyi-hegység területén még nem észlelt nagylepke fajok

<i>Latin név</i>	<i>Magyar név</i>	<i>Jelentősége</i>
<i>Pyrgus alveus</i>	hegyi busalepke	Védett faj
<i>Zerynthia polyxena</i>	farkasalmalepke	Védett, Natura 2000 faj
<i>Colias myrmidone</i>	narancsszínű kénalepke	Hazánkban feltehetően kipusztult, fokozottan védett faj
<i>Lycaena thersamon</i>	kis tűzlepke	Védett faj
<i>Pseudophilotes vicrama schiffermuelleri</i>	apró boglárka	Védett faj
<i>Lampides boeticus</i>	vándorboglárka	Ritka vándorfaj
<i>Leptotes pirithous</i>	déli boglárka	Ritka vándorfaj
<i>Brenthis ino</i>	lápi gyöngyházlepke	Védett faj
<i>Limenitis populi</i>	nagy nyárfalepke	Fokozottan védett, a kipusztulás szélén álló faj
<i>Chazara briseis</i>	tarka szemeslepke	Veszélyeztetett, védett faj
<i>Hyponephele lycaon</i>	erdei ökörszemlepke	Ritka és védett, a kipusztulás szélén álló faj
<i>Daphnis nerii</i>	oleander szender	Ritka vándorfaj

<i>Saturnia spini</i>	közepes pávaszem	Hazánkban feltehetően kipusztult, védett faj
<i>Anaplectoides prasina</i>	zöld hegyibagoly	Nem védett
<i>Mormo maura</i>	gyászbagoly	Védett faj
<i>Falcaria lacertinaria</i>	csipkés-sarlósszövő	Nem védett
<i>Clostera anachoreta</i>	tarka levélszövő	Nem védett
<i>Amphipyra cinnamomea</i>	ritka fahéjbagoly	Veszélyeztetett, védett faj
<i>Panchrysia deaurata</i>	pompás aranybagoly	Veszélyeztetett, védett faj
<i>Mesogona oxalina</i>	hegyesszárnyú madár-sóskabagoly	Nem védett
<i>Calymma communimacula</i>	pajzstetűfaló bagoly	Nem védett
<i>Catocala fraxini</i>	kék övesbagoly	Védett faj
<i>Catocala electa</i>	fűzfa-övesbagoly	Nem védett
<i>Jodis putata</i>	hullámos zöldaraszoló	Nem védett
<i>Paradarisa consonaria</i>	szélesfoltú faaraszoló	Nem védett
<i>Narraga fasciolaria</i>	kis ürömaraszoló	Nem védett
<i>Operophtera fagata</i>	fakó téliaraszoló	Nem védett
<i>Dysstroma truncata</i>	fehérpontos araszoló	Nem védett
<i>Eublemma pusilla</i>	-	Magyarországi adata nincs
<i>Megaspilates mundataria</i>	-	Magyarországi adata nincs
<i>Abraxas pantaria</i>	-	Magyarországi adata nincs

Köszönetnyilvánítás

Ezúton szeretnék köszönetet mondani a Kapellárok kézirat felkutatásában nyújtott segítségért Kondorosy Előd egyetemi tanárnak és a keszthelyi Helikon Kastélymúzeum könyvtárvezetőjének, Hargitainé Vári Évának. Hálás köszönettel tartozom még a Magyar Természettudományi Múzeum lepkészeinek, Bálint Zsoltnak és Katona Gergelynek, továbbá a szakmai tanácsokért Ábrahám Leventének.

Irodalom

- ABAFI-AIGNER, L. (1907): Magyarország lepkéi. Tekintettel Európa többi országainak lepkefaunájára. A Berger-féle lepkékönyv képeivel. – Athenaeum Rt., Budapest, 137 pp.
- ÁBRAHÁM, L. (1993): A Tési-fennsík nagylepkefaunájáról (Lepidoptera). – Folia Musei historico-naturalis Bakonyiensis **12**: 145-172.

- ÁBRAHÁM, L., HERCZIG, B. & BÜRGÉS, GY. (2007): Faunisztikai adatok a Keszthelyi-hegység nagylepke faunájának ismeretéhez (Lepidoptera: Macrolepidoptera). – *Natura Somogyiensis* **10**: 303-330.
- BÁLINT, ZS. (1994): Magyarország nappali lepkéi a természetvédelem tükrében. – *Somogyi Múzeumok Közleményei* **10**: 183-206.
- BEKŐ, T. (2018): Kapellároó Gottlieb, a keszthelyi lepkész. – *Zalai Hírlap*, 02.24. (47. sz.): 10.
- BEKŐ, T. (2019a): Rókalepkék nyomában. A tarkalepkék egyes képviselőinek zalai előfordulásairól. – *Zalai Hírlap*, 03.19. (65. sz.): 9.
- BEKŐ, T. (2019b): A Balatoni Múzeum lepkegyűjteménye. – *Zalai Múzeum. Közlemények Zala Megye Múzeumaiból* **24**: 267-274.
- BEKŐ, T. (2019c): Eltűnőben a repülő (szín)ékszer. A színjátszólepkék Zala megyei vonatkozásairól. – *Zalai Hírlap*, 09.25. (223. sz.): 10.
- BORDÁN, I. (1930): A Várpalota területe határain belül gyűjtött nagylepkék névjegyzéke. – *Bakonyi Természettudományi Múzeum Könyvtára (kézirat), könyvtári jelzet: 368*
- CSONTOS, G. I. (2006): A Keszthelyi-hegység nappali lepkefaunája. – *Natura Somogyiensis* **9**: 305-312.
- DIETZEL, GY. (1997): A Bakony nappali lepkéi. Regionális Vörös Könyv. – *A Bakony természettudományi kutatásának eredményei* **21**: 199 pp.
- DORNYAY, B. & VIGYÁZÓ, J. (1934): Balaton és környéke részletes kalauza. – *Turistaság és Alpinizmus Kiadó, Budapest*, 426 pp.
- ENTZ, G. & SEBESTYÉN, O. (1942): A Balaton élete. – *Királyi Magyar Természettudományi Társulat, Budapest*, 366 pp.
- FAZEKAS, I. 1980: A Keleti-Bakony nagylepkefaunája I. Királyszállás és környékének nagylepkefaunája. – *A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei* **15**: 111-130.
- FAZEKAS, I. (1993): A Tihanyi Tájvédelmi Körzet lepkefaunája (1.) Faunisztikai alapvetés (Lepidoptera). – *Folia Musei historico-naturalis Bakonyiensis* **12**: 105-144.
- FAZEKAS, I. (2005): Az ösküi (Bakony) dolomitlejők és sziklagyepek lepkefaunája (*Lepidoptera*). – *Folia Musei historico-naturalis Bakonyiensis* **22**: 45-68.
- GOZMÁNY, L. (1968): Nappali lepkék – Diurna – In: SZÉKESY, V.: Magyarország Állatvilága 16/15/. – *Akadémia Kiadó, Budapest*, 204 pp.
- GRAESER, F. & SZENT-IVÁNY, J. (1940): Beiträge zur Kenntnis der Lepidoteren-fauna der Halbinsel Tihanyi. – *Magyar Biológiai Kutató Intézet Munkái* **12**: 213-244.
- HERCZIG, B. & BÜRGÉS, GY. (1984): A Keszthelyi-hegység nagylepke faunája (kézirat). – *Veszprém, Eötvös Károly Megyei Könyvtár*, 73 pp.
- HERCZIG, B., BÜRGÉS, GY. & RONKAY, L. (1981): A Keszthelyi-hegység nagylepke-faunisztikai alapvetése. – *A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei* **16**: 141-159.
- KATONA, G., FEKETE, J. & BÁLINT, ZS. (2018): Az Oleander szender (*Daphnis nerii*) a Kárpát-mendecében (Sphingidae, Lepidoptera). (The Oleander Hawk Moth (*Daphnis nerii*) in the Carpathian Basin (Sphingidae, Lepidoptera). – *e-Acta Naturalia Pannonica* **16**: 71-88.
- KÁLLÓ, I., SZÉCSÉNYI, L. & TÓTH, J. (1980): Adatok a Balaton-felvidék nagylepkefaunájához (Macrolepidoptera). – *A VIII. Bakony-kutató Ankét anyaga, Bakonyi Természettudományi Múzeum Zirc*, pp. 11-14.
- KOVÁCS, L. (1953): A magyarországi nagylepkék és elterjedésük I. – *Rovartani Közlemények* **6**: 77-184.
- KOVÁCS, L. (1956): A magyarországi nagylepkék és elterjedésük II. – *Rovartani Közlemények* **9**: 89-140.
- KOVÁCS, L. (1958): Változások a magyarországi nagylepkék adataiban a Fauna Regni Hungariae, illetőleg Abafi-Aigner lepkékönyvének megjelenése óta. – *Rovartani Közlemények* **11**: 309-364.
- NÉMETH, L. (1991): Adatok a Tapolcai-medence lepke (Lepidoptera) faunájához, I. (Diurna). – *Folia Musei historico-naturalis Bakonyiensis* **10**: 105-136.
- REDL, G. (1894): A tapolczai járás rovarai. – *Tapolca*, 9 pp.
- RÉZBÁNYAI, L. (1979a): Az Északi-Bakony nappali nagylepkefaunája. – *A Bakony természettudományi kutatásának eredményei* **12**: 76 pp.
- RÉZBÁNYAI, L. (1979b): Kvalitatív és kvantitatív vizsgálatok az Észak-Bakony éjszakai nagylepkefaunáján II. – *A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei* **14**: 141-191.
- RÉZBÁNYAI, L. (1983): Kvalitatív és kvantitatív vizsgálatok az Észak-Bakony éjszakai nagylepkefaunáján IV. – *Folia Musei historico-naturalis Bakonyiensis* **2**: 105-172.

- SZABÓKY, CS. (2011): Összehasonlító vizsgálatok a Bakonybél-Somhegy nagylepkefaunáján (Macrolepidoptera) és a molyfauna (Microlepidoptera) alapvetése. – *Folia Musei historico-naturalis Bakonyiensis* **28**: 227-264.
- SZENT-IVÁNY, J. (1943): Faunistische und oekologische Beobachtungen an den Lepidopteren der Halbinsel von Tihany. – *A Magyar Biológiai Kutató Intézet Munkái, Tihany*, **15**: 340-357.
- SZEŐKE, K., SZEŐKE, L. & NYÍRÓ, M. (1988): Results of the investigations on the Lepidoptera fauna of the Eastern Bakony Mts. – *Folia Musei historico-naturalis Bakonyiensis* **7**: 133-150.
- UHERKOVICH, Á. (1984): Jelenkori terjedési jelenségek Dél-dunántúli nagylepkéknél. – *Állattani Közlemények*, **71**: 165-176.
- TÓTH, S. (1990): Védett rovarok a Bakony faunájában. – *Múzeumi Diárium. Veszprém megyei múzeumi napló az 1990. esztendőre, Veszprém*, pp. 55-61.
- VARGA, Z. (szerk.) (2012): Magyarország nagylepkéi. – *Macrolepidoptera of Hungary*. – Heterocera Press, Budapest, 253 pp.
- VARGA, Z., RONKAY, L., BÁLINT, ZS., LÁSZLÓ, M. GY. & PEREGOVITS, L. (2004): A magyar állatvilág fajjegyzéke: Nagylepkék – *Macrolepidoptera*. – Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest, 111 pp.